

ISSN: 2630-0761

วารสารครุศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

EDUCATION JOURNAL
Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

วารสารราย 4 เดือน ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2561

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
398 หมู่ที่ 9 ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000
โทร. 0-5688-2288 ต่อ 2102
<http://edu.nsrj.ac.th/2018/>

วารสารครุศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วัตถุประสงค์

วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ บทความวิชาการ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงผลงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ ทางด้านการศึกษา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ความก้าวหน้าในงานวิจัย และเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์นักวิชาการ และนักศึกษา ต่อสาธารณชน

เจ้าของวารสาร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา
รองศาสตราจารย์ ดร.จินณวัตร ปะโคทั้ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒนา หอมบุปผา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.พรรณราย เทียมทัน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์วรางคณา ก้อนน้อย

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์
ศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ บัวสนธิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์
รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร
รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ มีสุวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาทิพย์ งามนิล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตินันท์ ดั่งสุวรรณ

มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ประสานงานและเลขานุการ

นางสาวสุพรรณษา ศรีโพธิ์ทอง
นางสาวนภัทร บุตรพริ้ง
นางสาวจรินทร์ สุขขานน

ฝ่ายจัดการและธุรการ

นายวีรภัทร หมวกเอี่ยม

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ (ราย 4 เดือน) คือ	ฉบับแรกของปี	มกราคม – เมษายน
	ฉบับที่สองของปี	พฤษภาคม – สิงหาคม
	ฉบับที่สามของปี	กันยายน – ธันวาคม

เจ้าของ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
398 หมู่ที่ 9 ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000
โทร. 0-5688-2288 ต่อ 2102
<http://edu.nsr.ac.th/2018/>

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัดริมปิงการพิมพ์
11/13 – 15 หมู่ 11 ถนนนครสวรรค์ – พิษณุโลก ตำบลวัดไทรย์
อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000

บทความที่นำมาตีพิมพ์ในแต่ละฉบับ กองบรรณาธิการจะตรวจสอบเป็นขั้นแรก แล้วจัดให้มีการนอกร่วม
กลั่นกรอง (Peer Review) ประเมินบทความตามเกณฑ์และแบบฟอร์มที่กำหนด

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก อีระภุช	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร.สรวพร กุศลส่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.อนวัติ คุณแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงษ์เทพ จิระโร	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยะบุญธง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา ผ่องพิทยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ว่าที่ร้อยตรีหญิง ดร.ขวัญใจ จริยาทัศน์กร	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ ลีลา	มหาวิทยาลัยบูรพา
อาจารย์ ดร.ชนม์ชกรณ วรอินทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์วุฒิชัย ประภาภิตติรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วไลพร เมฆไตรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีราพร กุลนันทน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเวศน์ คำรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ ภักดีจิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำค้าง สุขเกษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสิริ เอี่ยมแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ พุทธเมฆ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร ทิวาพรภาณุกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไอริน ชุ่มเมืองเย็น	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทวัช นุนารถ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์มงคล จันทร์ภิบาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อาจารย์ ดร.สยาม ทองใบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อาจารย์ ดร.ไกรวิชญ์ ดีเอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อาจารย์ ดร.ภราดร พิมพ์พันธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อาจารย์ ดร.ปพนสรรค์ โพธิพิทักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อาจารย์ ดร.สายทิพย์ ยะฟู	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

สารจากบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ฉบับนี้เป็นฉบับปฐมฤกษ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์ และเผยแพร่บทความวิชาการ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงผลงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพทางด้านการศึกษา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการความก้าวหน้าในงานวิจัย และเพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของอาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษา ต่อสาธารณชน

สาระในวารสารฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิชาการ 1 บทความ และบทความวิจัย 6 บทความ ซึ่งล้วนแต่มีความน่าสนใจ มีคุณค่าทางวิชาการ และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการจัด การศึกษาได้

วารสารฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งคณะที่ปรึกษาวารสารครุศาสตร์ คณะทำงานวารสาร กองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกที่กรุณาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขบทความให้มีความสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านทุกท่าน หากท่านใดสนใจประสงค์ส่งบทความเพื่อเผยแพร่ กองบรรณาธิการยินดีรับตีพิมพ์ โดยต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายใน และภายนอก และหากท่านมีข้อเสนอแนะประการใด กองบรรณาธิการยินดีอมรับคำแนะนำด้วยความยินดี เพื่จะได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพวารสารให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นต่อไป

อาจารย์ ดร.พรรณราย เทียมทัน

บรรณาธิการวารสารครุศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ทัศนะ แนวคิด และรูปแบบการนำเสนอบทความในวารสารนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่ละคน การนำบทความหรือส่วนหนึ่งของบทความไปตีพิมพ์เผยแพร่ให้อ้างอิงแสดงที่มาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนบทความ และกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์ และจะแจ้งให้เจ้าของบทความทราบหลังจากผู้ประเมินอิสระตรวจอ่านบทความแล้ว

สารบัญ

	หน้า
วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	ก
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ	ง
สารจากบรรณาธิการ	จ
สารบัญ	ฉ
 สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	 1
เฉลิมวิทย์ ฉิมตระกูล	
ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2555	8
ราเมศ ขาญณรงค์	
การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204-2103	
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556	19
พรณี หอมใจมั่น	
ศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2	31
บัญชา นาเกต	
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	42
ณภัทริดา คล้ายใจตรง	
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี	55
จักรกริจ แดงทอง	
การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2	71
ฤทัยรัตน์ สุกร	

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

เฉลิมวิทย์ ฉิมตระกูล

บทนำ

ปัจจุบันได้มีการนำระบบสมรรถนะมาประยุกต์ใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานด้านการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนมากขึ้น ซึ่งในการประยุกต์ใช้สมรรถนะนั้นสถานศึกษาต้องกำหนดตัวแบบสมรรถนะของแต่ละกลุ่ม (กลุ่มงานหรือกลุ่มตำแหน่ง) ที่ต้องการให้ชัดเจนก่อน แล้วจึงปรับใช้สมรรถนะให้เป็นประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรต้องการ เช่น เพื่อประกอบการสรรหา และคัดเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงาน การประเมินเพื่อเพิ่มศักยภาพบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อการเลื่อนตำแหน่ง หรือเพิ่มเงินเดือน (ชัชวรินทร์ ขวนวัน, 2550) แนวคิดเรื่อง “สมรรถนะ” (competency) จึงมีความสำคัญและถือเป็นหัวใจของการบริหารทรัพยากรบุคคลในปัจจุบันทั้งในภาครัฐและเอกชน ดังนั้นการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโดยผู้บริหารสถานศึกษาในยุคของการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นหน่วยงานแรกที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอน แก่กลุ่มบุตรหลาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ (leader) ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนา สมรรถนะ 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านความสามารถ (Ability) ด้านทักษะ (Skills) ด้านเจตคติ (Attitude) และด้านพฤติกรรมของบุคคล (Personal Characteristics) (มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา, 2548, McClelland, 1973)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นเพื่อให้มีความรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ในเรื่องสมรรถนะที่ผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งเป็นการพัฒนาตนเองเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นมีการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ตำแหน่งของตนเอง สมรรถนะในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ จากความแตกต่างทั้งขนาดของสถานศึกษาและความเป็นอยู่ในชุมชนที่มีความแตกต่างทั้งทางกายภาพ วัฒนธรรม และสังคมชนบท ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ด้านความสามารถ (Ability) ด้านทักษะ (Skills) ด้านเจตคติ (Attitude) ด้านพฤติกรรมของบุคคล (Personal Characteristics) ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามบริบทการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญสำหรับการบริหาร สถานศึกษาของผู้บริหารตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2548 ที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ควรเห็นความสำคัญของสมรรถนะที่ตนเองมีปัจจุบัน และจะต้องพัฒนาสมรรถนะให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของสมรรถนะ (Competency)

McClelland ได้เขียนบทความ เรื่อง testing for competence rather than for intelligence (McClelland, 1973) โดยมีความสำคัญคือ IQ (ประกอบด้วยความถนัดหรือความเชี่ยวชาญทางวิชาการความรู้ และความ มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ) ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่ดีของผลงานและความสำเร็จโดยรวมแต่ (competency) กลับเป็นสิ่งที่สามารถทำนายความสำเร็จในงานได้ดีกว่า ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้ที่เรียนเก่งมิได้หมายถึงผู้ที่ทำงานเก่ง แต่ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการทำงานต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการหรือองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวเอง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในงานที่ตนทำซึ่งบุคคลดังกล่าวเรียกว่าเป็นผู้ที่มีสมรรถนะ

McClelland ได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบทั้ง 5 ส่วน สรุปได้คือ (knowledge) คือ ความรู้เฉพาะด้านของบุคคล skills คือ สิ่งทีบุคคลกระทำได้ดีและฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ (self-concept) หรือ (self-image) และ (social role) คือความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง รวมถึงบทบาทที่ แสดงออกต่อผู้อื่น

(traits) คือบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยประจำตัวของบุคคล เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น (motives) คือ แรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ซึ่งบุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมายของเขา

จากจุดกำเนิด competency ดังกล่าวข้างต้น ทำให้การศึกษาและนักวิชาการหลายสำนักได้นำวิธีการของ McClelland มาเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่อง competency ในเวลาต่อมาตามแนวคิดของ McClelland ซึ่ง เปรียบเทียบว่าบุคคลมีองค์ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่เปรียบเทียบเหมือนกับส่วนของภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่เหนือน้ำ คือ เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้นเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนที่อยู่ใต้น้ำ และส่วนที่อยู่เหนือน้ำนี้เป็นส่วนที่เห็นได้ชัดเจน สามารถวัดได้ง่ายแต่ส่วนที่อยู่ภายในจิตใจ (ส่วนใต้น้ำของภูเขาน้ำแข็ง) เชื่อว่าจะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างกัน โดยศึกษาและสังเกตจากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก จึงเป็นที่มาของสมรรถนะ ในความหมายของคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมในการทำงานอย่างใด ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่มีอยู่ในแต่ละบุคคลซึ่งอธิบายในตัวแบบภูเขาน้ำแข็ง คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่เหนือน้ำ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีอยู่ในแต่ละบุคคล (ส่วนที่อยู่ใต้น้ำ) คือ บทบาทที่บุคคลแสดงออกต่อผู้อื่น (social role) หรือ ทัศนคติ ค่านิยม สิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น (self-concept) หรือ ภาพลักษณ์ภายใน (self-image) อุปนิสัย (traits) และแรงผลักดันเบื้องต้น หรือแรงจูงใจ (motives) ของบุคคลนั้น ๆ รวมแล้วเป็นองค์ประกอบ 5 ส่วนใหญ่ ๆ ของสมรรถนะตามแนวคิดของ McClelland

สรุปความหมายของสมรรถนะ (competency) ของนักวิชาการต่างประเทศ

สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ (McClelland, 1973, p.14) สมรรถนะ เป็นความสามารถในงานหรือเป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในบุคคลที่นำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ (Boyatzis, 1982, p.1) สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และคุณลักษณะ (attributes) ที่มีความสัมพันธ์กับผลของการปฏิบัติงานในตำแหน่งงานนั้น ๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา (Parry, 1997) สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกที่สำคัญในความแตกต่างของบุคคล ซึ่งเป็นเหตุหลักที่ส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือปฏิบัติงานได้ผลดีเยี่ยม (Spencer, 1993)

สำหรับในประเทศไทย สมรรถนะเป็นคุณลักษณะที่บุคลากรในองค์กรจำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ที่สามารถส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ สมรรถนะเป็นคุณลักษณะเด่นของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณสมบัติต่าง ๆ อันได้แก่ ค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางกายภาพ และอื่น ๆ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมในการพัฒนาองค์กรนั้น ๆ ได้ (อานนท์ ศักดิ์วรวิชัย, 2547) สมรรถนะเป็นคุณลักษณะที่มีเฉพาะของบุคคล คือ ด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาองค์กร และสามารถทำให้งานประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ สมรรถนะเป็นกลุ่มของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) คุณลักษณะของบุคคล (attributes) หรือที่เรียกกันว่า KSAs ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากพฤติกรรมในการทำงานที่แสดงออกมาแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถวัดและสังเกตได้ (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2547) สมรรถนะ คือ ความสามารถซึ่งเป็นการบูรณาการทั้งความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ส่วนบุคคลเพื่อทำให้งานนั้นมีประสิทธิภาพหรือมีคุณค่าสูงสุด (ดนัย เทียนพุฒ, 2549) สมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความสามารถ (ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กร (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548)

สรุปความหมายของสมรรถนะที่ใช้ในบทความวิชาการครั้งนี้ สมรรถนะ (competency) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงถึงการบูรณาการความสามารถ (Ability) ความรู้ (knowledge) ทักษะ (Skills) เจตคติ (Attitude) และพฤติกรรมของบุคคล (personal characteristics) ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด

สมรรถนะที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

“ผู้บริหารสถานศึกษา” คือ บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน (ราชกิจจานุเบกษา ขอบบังคับคุรุสภา ว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548)

สมรรถนะที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย

1. ด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับหลักและทฤษฎีทางการบริหารและการบริหาร การศึกษา ระบบและกระบวนการบริหารและการจัดการการศึกษายุคใหม่ การสร้างวิสัยทัศน์ในการบริหารและการจัดการ การศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา และมีการบูรณาการความสามารถ (Ability) นำมาประยุกต์ใช้ในการ บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 1) สามารถนำหลักการบริหารการศึกษาไปใช้ในการบริหารการศึกษาได้ 2) สามารถ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ในการบริหารการศึกษา 3) สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร ได้ 4) สามารถจัดโครงสร้างองค์กรได้

2. นโยบายและการวางแผนการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับระบบและทฤษฎีการวางแผนการศึกษา การวิเคราะห์ และการกำหนดนโยบายการวางแผนพัฒนาการศึกษา และการพัฒนานโยบายและประเมินผลการศึกษาและมีการบูรณาการ ความสามารถ (Ability) นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 1) สามารถกำหนดนโยบายในการวางแผนการ ดำเนินงานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ 2) สามารถจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและนำไปปฏิบัติพร้อมประเมิน คุณภาพการศึกษาได้

3. การบริหารด้านวิชาการ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักการและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา และระเบียบวิธีวิจัยและการวัดผลการศึกษา และมีการบูรณาการความสามารถ (Ability) นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบ ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 1) สามารถบริหารจัดการการเรียนรู้ได้ 2) สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ 3) สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ 4) สามารถส่งเสริมให้มีการ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้

4. การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ การเงิน พัสดุ และ อาคารสถานที่ การจัดวางระบบควบคุมภายใน และเทคนิคการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และมีการ บูรณาการความสามารถ (Ability) นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบ ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 1) สามารถจัดระบบงานสารบรรณได้ อย่างมีประสิทธิภาพ 2) สามารถบริหารจัดการงบประมาณอย่างถูกต้อง 3) สามารถวางระบบการบริหาร และจัดการ ทรัพยากรภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) สามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

5. การบริหารงานบุคคล

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับหลักการบริหารงานบุคคล และมีการบูรณาการ ความสามารถ (Ability) นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 1) สามารถสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง พัฒนา ครูและ บุคลากร ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่เข้ามาปฏิบัติงานได้ 2) สามารถให้คำปรึกษา เสริมสร้างขวัญและ กำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้

6. การบริหารกิจการนักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน และมีการบูรณาการความสามารถ (Ability) นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 1) สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมบริการการพัฒนาผู้เรียนได้ 2) สามารถส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้

7. การประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับหลักการ กระบวนการ องค์ประกอบ มาตรฐาน การประกันคุณภาพการศึกษา และบทบาทผู้บริหารในการประกันคุณภาพ และมีการบูรณาการความสามารถ (Ability) นำมา ประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย 1) สามารถจัดทำแผนประเมินและติดตามตรวจสอบและมาตรฐาน การศึกษาได้ 2) สามารถบริหารจัดการเพื่อรองรับการประเมินภายใน ภายนอกได้

8. การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา และ จัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และมีการบูรณาการความสามารถ (Ability) นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย 1) สามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม 2) สามารถประเมินการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ 3) สามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การศึกษาได้อย่างเหมาะสม

9. การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับหลักการประชาสัมพันธ์ และกลยุทธ์การสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน และมีการบูรณาการความสามารถ (Ability) นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย 1) สามารถบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารไปสู่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนได้ 2) สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อการ พัฒนาครูบุคลากร และชุมชนได้

10. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ (knowledge) เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร จรรยาบรรณ ของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และการพัฒนาจริยธรรมผู้บริหารให้ปฏิบัติตนในกรอบคุณธรรมและการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดี และมีการบูรณาการความสามารถ (Ability) นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย 1) เป็นผู้นำ เชิงคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 3) ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมที่เหมาะสม

สรุปเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหาร แสดงถึงการบูรณาการความสามารถ (Ability) ความรู้ (knowledge) ทักษะ (Skills) เจตคติ (Attitude) และพฤติกรรมของบุคคล (personal characteristics) ที่สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด สามารถนำมาวิเคราะห์ผลและจัดลำดับความสำคัญของสมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ตาม ผลการวิจัย ผู้เขียนนำมาวิเคราะห์ และจัดลำดับความสำคัญของสมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

วิเคราะห์ผลการจัดลำดับความสำคัญของสมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยสมรรถนะด้าน ความสามารถ (Ability)

สมรรถนะด้านความสามารถ (Ability) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในด้านความสามารถเรียง ตามลำดับความสำคัญ คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการศึกษา 2) มีระบบการบริหารและจัดการทรัพยากร ภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ 3) การจัดองค์กรโครงสร้างการบริหารและกำหนดภารกิจของครูและบุคลากรทางการ ศึกษาได้เหมาะสม สมรรถนะด้านความสามารถทั้ง 3 ด้าน เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารสถานศึกษาให้ ประสบความสำเร็จนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องสามารถกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการศึกษาให้ชัดเจน สามารถจัด องค์กรโครงสร้างการบริหารและกำหนดภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เหมาะสมตามมาตรฐานความรู้และ ประสพการณ์วิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548) และยังสอดคล้อง กับผลการวิจัยของ ธีระ รุณเจริญ และคณะ (2545) กล่าวถึง สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการรองรับ

การปฏิรูปการศึกษา ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ และการมีความรู้ ความสามารถในการบริหารส่วนลำดับความสำคัญของสมรรถนะ ลำดับ 4) คือ การส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการการเรียนรู้ ลำดับ 5) การนิเทศและให้คำปรึกษา ลำดับ 6) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เหตุผลที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ระดับความสำคัญของสมรรถนะด้านความสามารถในระดับต่ำทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ในเรื่องการวิจัยที่ดีจึงคิดว่าเป็นเรื่องที่ยากส่วนการนิเทศไม่ได้ให้ความสำคัญเพราะว่าได้ให้การนิเทศอยู่แล้ว และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นได้มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางที่ได้อยู่แล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญในระดับต้น ๆ จึงให้ระดับความสำคัญของสมรรถนะระดับรองมา

สมรรถนะด้านความรู้ (knowledge)

สมรรถนะด้านความรู้ (knowledge) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในด้านความรู้ เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ 1) การมีความรู้เรื่องการบริหารบุคคลและทีมงาน 2) การมีความรู้เรื่องบริหารงบประมาณ 3) การนำความรู้ความเข้าใจหลักและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา 4) การมีความรู้เรื่องการบริหารบุคคลและทีมงาน 5) การมีความรู้เรื่องบริหารงบประมาณ 6) การนำความรู้ความเข้าใจหลักและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา 7) ความรู้ความเข้าใจกฎระเบียบการบริหาร 8) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการศึกษา 9) ความรู้ความสามารถในการบริหาร 10) การมีความรู้ในระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา 11) การมีความรู้ในเรื่องการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา 12) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน 13) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 14) ความรู้ความสามารถในการบริหาร 15) การมีความรู้ในระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา 16) การมีความรู้ในเรื่องการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา

สมรรถนะด้านความรู้ (knowledge) ที่ผู้บริหารจัดลำดับความสำคัญ ลำดับ 1 - 3 ส่วนใหญ่เป็นความรู้ที่มีความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา เพราะสภาพการบริหารงานสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ในด้านหลักการแนวคิด และทฤษฎีเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ส่วนลำดับ 4 - 16 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดความรู้ในเรื่องระบบข้อมูลสารสนเทศ และเห็นความสำคัญในเรื่องระบบประกันคุณภาพ และมีความรู้ในเรื่องการบริหารน้อย เพราะผู้บริหารสถานศึกษาคิดว่าไม่สำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษาจึงให้ระดับความสำคัญของสมรรถนะในเรื่องนี้ เป็นลำดับรองลงมา

สมรรถนะด้านทักษะ (Skills)

สมรรถนะด้านทักษะ (Skills) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับสมรรถนะด้านทักษะ เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา 3) การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและเห็นความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติหน้าที่และเห็นว่าทักษะในการปฏิบัติงานมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เยาวณี เสมา (2549) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์กรอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นคุณลักษณะที่จำเป็น และทำให้ผู้บริหารส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จโดยระบุเป็นลักษณะที่ดี หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประกอบไปด้วยสมรรถนะด้านความรู้ (knowledge) ด้านทักษะ (skills) บุคลิกลักษณะ (personal characteristic) พบว่า ทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารแบ่งออกเป็น 3 ทักษะ ทักษะเชิงมนทัศน์ (conceptual skills) ทักษะเชิงมนุษย์สัมพันธ์ (human skills) และทักษะเชิงเทคนิค (technical skills) ความสำคัญของสมรรถนะด้านทักษะรองมา ลำดับ 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา 6) การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ 7) การบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน 8) การบริหารจัดการเรียนรู้ 9) การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ 10) การสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนโดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 11) การบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าครูสภาได้กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานไว้ ทั้งหมด 12 มาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้ผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้วินัยธรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น และมาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548) ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักในความสำคัญของสมรรถนะดังกล่าว

สมรรถนะด้านเจตคติ (Attitude)

สมรรถนะด้านเจตคติ (Attitude) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับสมรรถนะด้านเจตคติ เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ 1) การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม 2) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมจริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ 3) การส่งเสริมพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรม สมรรถนะด้านเจตคติ ทั้ง 3 ด้านนี้มีความสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งด้านคุณธรรมจริยธรรมนั้นอยู่ในข้อหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณธรรมจริยธรรม (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548) ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะส่งผลให้สามารถพัฒนาผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมด้วย ความสำคัญของสมรรถนะด้านเจตคติ รองมาลำดับ 4) การยอมรับแนวคิดวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางาน 5) การส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่าง ๆ 6) การส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญของสมรรถนะรองมาจาก ข้อ 1 - 3 อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการบริหารแบบเก่าไม่ยอมรับวิธีการบริหารแบบใหม่เพื่อมาใช้ในและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษาด้วยผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า เป็นสมรรถนะที่สำคัญน้อยกว่าลำดับ 1 - 3 จึงให้ระดับความสำคัญของสมรรถนะรองลงมาดังกล่าว

สมรรถนะด้านพฤติกรรมของบุคคล (personal characteristics)

สมรรถนะด้านพฤติกรรมของบุคคล (personal characteristics) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับสมรรถนะด้านพฤติกรรมของบุคคล เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ 1) การมีความซื่อสัตย์และโปร่งใส 2) การมีความรับผิดชอบและกล้าตัดสินใจ 3) การเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาจัดลำดับความสำคัญสมรรถนะด้านพฤติกรรมของบุคคล 3 ลำดับแรกนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า สภาพสังคมของแต่ละสถานศึกษามีสภาพที่แตกต่างกันตามบริบทของโรงเรียน มีทั้งชุมชนในเขตเมือง และชุมชนในเขตชนบท ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความซื่อสัตย์ โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและกล้าตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีระ บุญเจริญ และคณะ (2425) ที่ศึกษากรอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นพฤติกรรมที่ดีที่จะส่งผลให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ เช่น การมีความซื่อสัตย์และโปร่งใส การมีความรับผิดชอบและกล้าตัดสินใจ การเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานมาก ความสำคัญของสมรรถนะด้านพฤติกรรมของบุคคล รองมาลำดับ 4) การให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา 5) เป็นผู้ประสานงานที่ดี 6) การบริการประชาสัมพันธ์ เหตุผลที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ระดับความสำคัญของสมรรถนะด้านพฤติกรรมของบุคคลในระดับรองลงมา อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า การให้คำปรึกษาการประสานงาน และการประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งปฏิบัติกันอยู่แล้ว จึงไม่ได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เขียนบทความ

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

ด้านเจตคติ (Attitude) ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการจัดโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ควรมีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและมีการประเมินเป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขให้โครงการประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

ด้านความสามารถ (Ability) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดโครงสร้างการบริหารกำหนดนโยบายกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายของสถานศึกษาให้ชัดเจนมีการบริหารงบประมาณอย่างถูกต้อง มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารไปสู่ครู ผู้ปกครอง ชุมชน อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ โดยจัดทำโครงการความสัมพันธ์ชุมชน และนำผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

ด้านพฤติกรรมของบุคคล (Personal Characteristics) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างสม่ำเสมอเพื่อที่เป็นแบบอย่างที่ดี โดยการเข้าร่วมโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานอื่นที่จัดอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อฝึกให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานที่ดีน่าเชื่อถือแก่บุคคลทั่วไปและชุมชน ด้านความรู้ (Knowledge) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ในด้านการบริหารงานเป็นอย่างดีควรมีการศึกษาหาความรู้

เสมอ ๆ ควรมีความรู้ในการจัดข้อมูลสารสนเทศการศึกษาโดยเข้าอบรมพัฒนาน้อยอย่างสม่ำเสมอ นำความรู้มาพัฒนาสถานศึกษาและชุมชน ให้ชุมชนเกิดการยอมรับให้การบริหารงานของตนเองด้วยดีตลอดไป

ด้านทักษะ (Skills) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการบริหารงานโดยเฉพาะในเรื่องการวางแผนกำลังคน ควรมีการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอควรมีการจัดโครงการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารงานในสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จเพราะจะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เกิดความเข้าใจตรงกันและนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว
- ชัชรินทร์ ชวนวัน. (2550). การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักการสมรรถนะ. วารสารสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2(18).
- दनัย เทียนพุ่ม. (2543). การบริหารทรัพยากรบุคคลในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก ทศมาลัย. (2551). สมรรถนะของผู้บริหารการศึกษานานาชาติสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ). มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- ทนุพันธ์ หิริชูเรือง. (2547). สมรรถนะในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 15. ม.ป.ท.
- ธีระ รุญเจริญ และคณะ. (2545). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษาของครูสภา, 2548.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). มารูจัก Competency กันเถอะ. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ. (2551). ค้นพบสมรรถนะหลัก Core competence ของครูและผู้บริหาร. เข้าถึงได้จาก <http://gotoknow.org/blog/Pathompong/35036>. 22 สิงหาคม 2550.
- เยาวณี เสมอ. (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนารักษ์ ศรีพยัคฆ์. (2548). เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง สมรรถนะของข้าราชการพลเรือน 31 มกราคม 2548. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ระวิภา หอมเศรษฐี. (2549). สมรรถนะของผู้บริหารระดับกลางในระบบราชการไทย. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ราชกิจจานุเบกษา ข้อบังคับครูสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548.
- วันชัย บุญทอง. (2548). ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการและระบบการศึกษา. รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา. ม.ป.ท.
- อนัญญา พยัคฆ์หาญ. (2552). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเซนต์ จอห์น.
- อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (2547) แนวความคิดเรื่องสมรรถนะเรื่องเก่าที่เราหลงทาง. จุฬาลงกรณ์วารสาร, 16(64), 57-78.
- Mc Clelland, D. C. (1973). Test for Competence, rather than intelligence. American Psychologists, 17(7).
- Spencer, L. M. and Spencer, S. M. (1993). Competence at work: Models for Superior Performance. New York: John Wiley and Sons.

ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2555*

ราเมศ ชาญณรงค์¹

สิริพร ปาณางษ์²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีงานทำและไม่มีการมีงานทำของบัณฑิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 ตลอดจนใช้ประกอบเป็นหลักฐานทางด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรในการศึกษาคือ ผู้สำเร็จการศึกษาจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในระดับปริญญาตรี ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2555 จำนวน 250 คน โดยเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2555 และ นำข้อมูลที่ได้มาผ่านการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

ผลจากการศึกษาพบว่า ข้อมูลจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ภาคปกติ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม จำนวน 250 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 210 คน (ร้อยละ 84.0) โดยแยกออกเป็น แต่ละโปรแกรมวิชา จำนวน 8 โปรแกรมวิชา ดังนี้ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 29 คน (ร้อยละ 80.55) โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 31 คน (ร้อยละ 77.50) โปรแกรมวิชาภาษาไทย มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 21 คน (ร้อยละ 80.77) โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 29 คน (ร้อยละ 80.55) โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน (ร้อยละ 76.92) โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 15 คน (ร้อยละ 78.95) โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 32 คน (ร้อยละ 91.43) โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 33 คน (ร้อยละ 82.50)

จากการสำรวจข้อมูลการมีงานทำของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวมทำงานแล้วจำนวน 162 คน (ร้อยละ 77.1) เมื่อพิจารณาแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 25 คน (ร้อยละ 86.2) โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 23 คน (ร้อยละ 74.2) โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คน (ร้อยละ 47.6) โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ทำงานแล้ว จำนวน 29 คน (ร้อยละ 100) โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 46.7) โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 25 คน (ร้อยละ 78.1) โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 69.7)

คำสำคัญ : ภาวะการมีงานทำ, บัณฑิต

* บทความวิจัย

¹ นักวิชาการคอมพิวเตอร์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

The study of employment of the graduates from Faculty of Education Nakhon Sawan Rajabhat University in 2012 Academic Year

Rames Channarong¹

Siriporn Panawong²

Abstract

The purpcsp of this research were to study an employment status of graduates from faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University in 2012 academic year. And also Used as quality assurance evidence for this faculty. This is survey research. The Population of this research were 250 undergraduates who had graduated from Nakhon Sawan Rajabhat University in 2012 academic year. The research instrument was an employment status survey form. Data were analy by Using descriptive statistics such as frequency and percentage.

The study found that The number of graduates, Faculty of Education, University Degree Program for the year 2012, the overall number of 250 respondents, 210 persons (84.00 percent) are classified into each of the 8 programs of early childhood education programs. There are a total of 29 respondents (80.55 percent), the Social Studies. There were 31 respondents (77.50 percent) programs in Thailand. There were 21 respondents (80.77 percent) programming language. There are a total of 29 respondents (80.55 percent) science program. There were 20 respondents (76.92 percent) mathematics program. There were 15 respondents (78.95 percent), the study of computer science. There are a total of 32 respondents (91.43 percent), physical education and recreation programs. There are a total of 33 respondents (82.50 percent).

From the survey of the work of the Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University. For the year 2012 as a whole, and then 162 (77.10 percent) when considered separately, the program found. Early Childhood Education program of 25 (86.20 percent), the Social Studies, 23 people (74.20 percent) Program in Thailand were 10 (47.60 percent), the Department of English. Most of the work of 29 people (100 percent), the science of 20 percent of 100 programs in Mathematics, 7 (46.70 percent), Department of Computer Studies of 25 (78.10 percent) Department of Physical Education and. recreation of the 23 men (69.7 percent).

Keywords : Employment Status, Graduated Students

¹ Computer Technica, Nakhon Sawan Rajabhat University

² Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Research Advisor

บทนำ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นสถาบันในอุดมศึกษาของรัฐ มีภารกิจในการผลิตบัณฑิตทางด้านวิชาชีพครู ซึ่งเปิดรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีการจำกัดจำนวนผู้เข้าศึกษาและมีการสอบคัดเลือก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 ถึงปัจจุบัน เพื่อผลิตบัณฑิตทางด้านวิชาชีพครู ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จึงจำเป็นต้องรู้สภาพของความต้องการของสังคมและสถาบันการศึกษา ทั้งในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการบัณฑิตตามคุณลักษณะของความเป็นครูในอนาคต ที่เป็นที่ต้องการของสังคมและสถาบันทางการศึกษา และความคิดเห็นของบัณฑิตสายวิชาชีพครูที่สำเร็จการศึกษา มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสำหรับการพัฒนาและการผลิตบัณฑิต

ในด้านการผลิตบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีรูปแบบการเรียนการสอนสอดคล้องกับปรัชญา รอบรู้วิชาการ เชี่ยวชาญวิชาชีพ เชิดชูคุณธรรม ผู้นำเทคโนโลยี ซึ่งมีการจัดการทางการศึกษาที่มีความหลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ตลอดชีวิต และสอดคล้องตามนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งไม่จำกัดสถานที่และเวลาเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สร้างโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษา และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ มาตรฐานสากล (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2557, เว็บไซต์)

ด้วยเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปสู่สังคม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จึงได้ดำเนินการศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิต ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวางแผนการจัดการศึกษา ตลอดจนการรับจำนวนนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

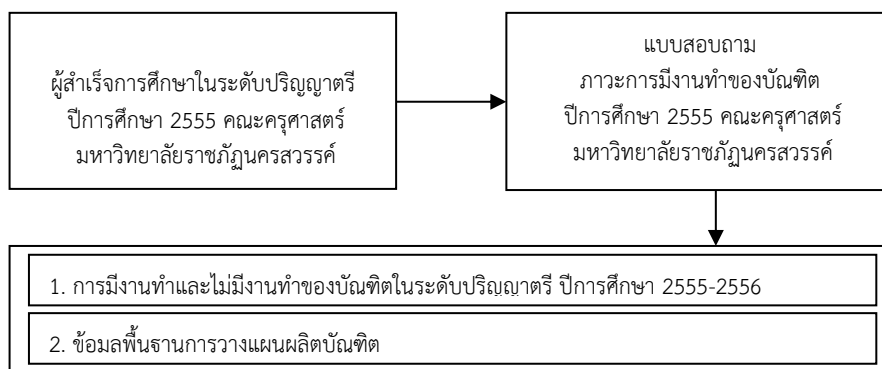
ดังนั้นคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทางการศึกษา ตลอดจนการผลิตบัณฑิตที่ดีและมีคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและสถาบันทางการศึกษา ซึ่งทางคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้ดำเนินการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา วิชาชีพครู เพื่อได้รับข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิต ที่หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วนั้น มีงานทำและประกอบอาชีพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผลิตบัณฑิตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและติดตามผลของบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในปี พ.ศ. 2555 ในข้อมูลประเด็นต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการมีงานทำและไม่มีการมีงานทำของบัณฑิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555
2. เพื่อใช้ประกอบเป็นหลักฐานทางด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สำรวจจากผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. สถานภาพปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
3. การมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
4. ความต้องการเรียนศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
5. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในระดับปริญญาตรี ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2555 จำนวน 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา พ.ศ. 2555 ของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การสมัครงานและการทำงาน (สำหรับผู้ทำงานแล้ว)

ตอนที่ 3 การสมัครงานและการทำงาน (สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้ทำงาน)

ตอนที่ 4 การศึกษาต่อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

บัณฑิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในปีการศึกษา พ.ศ. 2555

บัณฑิตที่มีงานทำ หมายถึง บัณฑิตที่ประกอบอาชีพ และที่ได้รับผลตอบแทนจากหน่วยงานที่ทำ

บัณฑิตที่ไม่มีงานทำ หมายถึง บัณฑิตที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพใด ๆ ที่ได้รับผลตอบแทน

ภาวะการมีงานทำ หมายถึง บัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้ประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง จากสถานประกอบการภาครัฐหรือเอกชน หรือเป็นเจ้าของกิจการหรืออาชีพอิสระ และได้รับค่าตอบแทนจากสถานประกอบการ หรืออาชีพนั้น ๆ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิเคราะห์ภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการมีงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับภาวะการมีงานทำประจำปีการศึกษา 2555-2556 เป็นการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตทางไปรษณีย์ โดยเป็นบัณฑิตที่ศึกษาภาคปกติ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานการวางแผนผลิตบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสถาบันการศึกษา รวมทั้งการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตที่

สำเร็จการศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตรงตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อประโยชน์ของนักศึกษาและ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี รายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565)
3. แนวคิดเกี่ยวกับการอุดมศึกษาในประเทศไทย
4. ระบบภาวการณ์มีงานทำของบัณฑิต
5. การติดตามผล
6. วิธีการติดตามผล
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

การศึกษาเรื่อง ภาวการณ์มีงานทำของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่สำเร็จการศึกษาใน ปีการศึกษา 2555 นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เป็นการศึกษาประชากร คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 250 คน ที่ตอบแบบสอบถามภาวะ การมีงานทำของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสำรวจภาวการณ์มีงานทำของบัณฑิต ของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การสมัครงานและการทำงาน (สำหรับผู้มีงานทำแล้ว)

ตอนที่ 3 การสมัครงานและการทำงาน (สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้งานทำ)

ตอนที่ 4 การศึกษาต่อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้สำเร็จ การศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งสิ้น 250 คน เพื่อให้ตอบแบบสำรวจภาวการณ์ทำงานของบัณฑิต ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผ่านช่องทางไปรษณีย์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2557

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows ในการประมวลผล และวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

ข้อมูลจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ภาคปกติ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม จำนวน 250 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 โดยแยกออกเป็นแต่ละ โปรแกรมวิชา จำนวน 8 โปรแกรมวิชา ดังนี้ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 36 คน มีผู้ตอบ แบบสอบถามจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 80.55 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 40 คน มีผู้ตอบ แบบสอบถามจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 โปรแกรมวิชาภาษาไทย มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 26 คน มีผู้ตอบ

แบบสอบถามจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 80.77 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 36 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 80.55 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 26 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 19 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 78.95 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 35 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 91.43 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 40 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50

2. ข้อมูลการสมัครงานและการทำงานสำหรับบัณฑิตที่ทำงานแล้ว

2.1 สถานภาพการทำงานปัจจุบัน จากการสำรวจข้อมูลการมีงานทำของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวมทำงานแล้วจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 77.10 เมื่อพิจารณาแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 86.20 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 74.20 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ทำงานแล้ว จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 78.10 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 69.70

2.2 ประเภทงานที่ทำของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลประเภทงานที่ทำของบัณฑิตของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่บัณฑิตมีอาชีพข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 65.20 เมื่อพิจารณาแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาปฐมวัย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 64.30 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาอังกฤษ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 75.90 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 84.60 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 และโปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50

2.3 ความสามารถพิเศษที่ทำให้บัณฑิตได้ทำงานของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลความสามารถพิเศษที่ทำให้บัณฑิตได้ทำงานของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 เมื่อพิจารณาแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 19 คน โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90

2.4 เงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จากการสำรวจข้อมูลเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจำนวน 10,000 – 15,000 บาท จำนวน เมื่อพิจารณาแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา 10,000–15,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 78.60 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 84.60 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 76.90

2.5 ความพอใจต่องานที่ทำของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลความพอใจต่องานที่ทำของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ มีความพอใจ จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 73.40 เมื่อพิจารณาแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.60 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 85.70

โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 69.00 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 84.60 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 69.00 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50

2.6 สาเหตุที่ไม่พอใจต่องานที่ทำของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลสาเหตุที่ไม่พอใจต่องานที่ทำของบัณฑิตของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ ค่าตอบแทนต่ำ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 เมื่อพิจารณาแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 55.60 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70

2.7 ระยะเวลาที่ได้งานทำของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลระยะเวลาที่ได้งานทำของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ ได้งานทันที จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 เมื่อพิจารณาแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10

2.8 ลักษณะงานที่ทำตรงหรือไม่ตรงกับสาขาที่สำเร็จของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลลักษณะงานที่ทำตรงหรือไม่ตรงกับสาขาที่สำเร็จของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ ทำงานตรงกับสาขาที่สำเร็จ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.60 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 79.30 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 69.00 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50

2.9 ระดับความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้กับหน้าที่การงานที่ทำของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลระดับความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้กับหน้าที่การงานที่ทำของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80 เมื่อพิจารณาโดยแยกเป็นโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 78.60 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.90 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 37.90 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40

2.10 ความต้องการศึกษาต่อของบัณฑิตที่ทำงานแล้ว จากการสำรวจข้อมูลความต้องการศึกษาต่อของบัณฑิตที่ทำงานแล้ว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 89.30 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 92.90 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 82.80 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 65.40

3. ข้อมูลการสมัครงานและการทำงานสำหรับบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน

3.1 สาเหตุที่ยังไม่ได้ทำงาน จากการสำรวจข้อมูลสาเหตุที่ยังไม่ได้ทำงานของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ รอฟังคำตอบจากหน่วยงาน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.70 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชา พบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 2 คน โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 ปัญหาในการหางานทำหลังสำเร็จการศึกษา จากการสำรวจข้อมูลปัญหาในการหางานทำหลังสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่มีปัญหา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชา พบว่า มี 3 โปรแกรมวิชา ได้แก่ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.70 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 ปัญหาในการทำงานหลังสำเร็จการศึกษา จากการสำรวจข้อมูลปัญหาในการหางานทำหลังสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ไม่ทราบแหล่งงาน จำนวน 6 คน เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชา พบว่า โปรแกรมวิชาภาษาไทย มีปัญหาไม่ทราบแหล่งงาน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ความต้องการศึกษาต่อของบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน จากการสำรวจข้อมูลความต้องการศึกษาต่อของบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชา พบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4. ข้อมูลการศึกษาต่อ

4.1 ระดับการศึกษาที่บัณฑิตต้องการศึกษาต่อ/กำลังศึกษาต่อ จากการสำรวจข้อมูลระดับการศึกษาที่บัณฑิตต้องการศึกษาต่อ/กำลังศึกษาต่อ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 98.70 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชา พบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 96.40 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 สาขาที่บัณฑิตต้องการศึกษาต่อ/กำลังศึกษาต่อจากการสำรวจข้อมูลสาขาที่บัณฑิตต้องการศึกษาต่อ/กำลังศึกษาต่อ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่น เช่น การบริหารการศึกษา จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชา พบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 64.30 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 โปรแกรมวิชา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 59.30 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

4.3 ประเภทของสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัยที่ท่านต้องการศึกษาต่อ/กำลังศึกษาต่อ จากการสำรวจข้อมูลประเภทของสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัยที่ท่านต้องการศึกษาต่อ/กำลังศึกษาต่อ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐบาล จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 91.60 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชา พบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 14 คน คิดเป็น

ร้อยละ 93.30 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.90 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 เหตุผลที่ทำให้บัณฑิตตัดสินใจศึกษาต่อของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจศึกษาต่อของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นงานที่ต้องใช้วุฒิที่สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 36.60 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชาพบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

4.5 ปัญหาในการศึกษาต่อของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลปัญหาในการศึกษาต่อของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 60.10 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชา พบว่าโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ไม่มีปัญหา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 48.10 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30

4.6 สาเหตุที่สำคัญของปัญหาในการศึกษาของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลสาเหตุที่สำคัญของปัญหาในการศึกษาของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่ขาดแหล่งเงินทุน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 86.90 เมื่อพิจารณาโดยแยกตามโปรแกรมวิชา พบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 85.70 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100

อภิปรายผล

1. ความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต จากการสำรวจข้อมูลความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 ในภาพรวม ส่วนใหญ่มาจากภาษาอังกฤษ จำนวน 137 คน เมื่อพิจารณาโดยแบ่งตามโปรแกรมวิชา พบว่า โปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ จำนวน 15 คน โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา จำนวน 26 คน โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คน โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 26 คน โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 11 คน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 26 คน โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 19 คน โปรแกรมวิชาพลศึกษาและนันทนาการ จำนวน 21 คน

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน สรุปดังนี้

- 2.1 ต้องการให้เพิ่มเนื้อหาให้เจาะลึกมากกว่านี้
- 2.2 ต้องการให้มีการจัดอบรมหลักสูตรก่อนสำเร็จการศึกษา
- 2.3 ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนจบตรงกับสาขาที่สอน และมีประสบการณ์สอนเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาให้ได้รับความรู้ได้อย่างเต็มที่
- 2.4 ควรมีการส่งเสริมทางด้านเทคนิคการทำวิจัยให้มากขึ้น และผ่านประสบการณ์จริง
- 2.5 ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีเวลาให้มากกว่านี้ ส่วนใหญ่จะไม่พร้อมเพราะติดภารกิจ
- 2.6 ควรให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ให้มากกว่านี้

- 2.7 ควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริงให้มากกว่านี้ และเน้นเรื่องการวิจัย
- 2.8 ควรเพิ่มภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาให้มากขึ้น
- 2.9 ควรเพิ่มเติมหลักสูตรในสาขาท้องถิ่น ในสาขาวิชาที่เรียน เน้นหลักสูตรอื่น ๆ เพิ่มเติม ให้มีการเรียนที่เข้าใจมากขึ้น
- 2.10 ต้องการให้สอนการเขียนโปรแกรมให้มากกว่านี้เพราะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการแข่งขันกับผู้จบทางด้านคอมพิวเตอร์จากสถาบันอื่น
- 2.11 ควรสอนการซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง
- 2.12 ควรเพิ่มรายวิชาเอกให้มากขึ้น
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน สรุปดังนี้
- 3.1 ต้องการให้อาจารย์ผู้สอน สอนอย่างละเอียดและเข้าใจง่ายให้มากขึ้น
- 3.2 ต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการปฏิบัติให้มากที่สุด
- 3.3 ควรเพิ่มเนื้อหาสำหรับการเรียน และควรเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่าย
- 3.4 ต้องการให้พัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ และควรเอาใจใส่นักศึกษาให้มากขึ้น
- 3.5 ควรสอนให้นักศึกษาฝึกการใช้ความรู้จริง กล้าแสดงออก และสามารถคิดวิเคราะห์แยกแยะมากขึ้น
- 3.6 ควรมีรูปแบบการเรียน การสอนแบบใหม่ เทคนิคที่ง่ายและน่าสนใจกับนักศึกษา
- 3.7 ควรพัฒนาให้นักศึกษาสามารถพูดโต้ตอบกับชาวต่างชาติได้
- 3.8 ควรเน้นการเรียนแบบทฤษฎีพร้อมกับปฏิบัติ
- 3.9 ควรให้มีการทดลองจริงมากกว่าการทำเอกสาร
- 3.10 ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายให้กับนักศึกษา
- 3.11 ควรมีสื่อการเรียนการสอนให้ทั่วถึงและเพียงพอ
4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา สรุปดังนี้
- 4.1 ต้องการให้ทางมหาวิทยาลัยส่งเสริมกิจกรรมให้กับนักศึกษาให้มากกว่านี้
- 4.2 ต้องการให้กองพัฒนานักศึกษาทำงานให้ตรงต่อเวลา
- 4.3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษาควรมีความเป็นระบบเพื่อนักศึกษาจะได้รับข้อมูลและทันต่อเวลา
- 4.4 ควรมีกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้ได้ฝึกฝน เพื่อประสบการณ์ของนักศึกษาได้เพิ่มมากขึ้น
- 4.5 ควรจัดกิจกรรมรับน้องให้มีความสนุกสนานมากขึ้น
- 4.6 ควรพัฒนาบุคลิกภาพและอบรมเกี่ยวกับหน้าที่สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์
- 4.7 ควรให้นักศึกษาออกสังเกตการเรียนการสอน และสื่อการสอนเพื่อนำมาเป็นเทคนิคในการสอนให้น่าสนใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ควรเพิ่มเนื้อหาให้เจาะลึกเพิ่มมากขึ้นสำหรับการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีความสำคัญ ควรมีการจัดอบรมหลักสูตรก่อนสำเร็จการศึกษา ควรปรับปรุงให้อาจารย์ผู้สอนจบตรงกับสาขาที่สอน เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาให้ได้รับความรู้ได้อย่างเต็มที่ ควรส่งเสริมทางด้านเทคนิคการทำวิจัยให้มากขึ้น ควรเน้นให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ให้เพิ่มมากขึ้น ควรเพิ่มเติมหลักสูตรในสาขาท้องถิ่น ในสาขาวิชาที่เรียน เน้นหลักสูตรอื่น ๆ เพิ่มเติม ให้มีการเรียนที่เข้าใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

สาขาวิชาสามารถนำข้อมูลการติดตามผลบัณฑิตไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนการสอน ใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษารวมถึงสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของแต่ละคณะได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังสามารถทำให้มีแนวทางการพัฒนานักศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้นและ

เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนควรมีการติดตามผลการสำเร็จการศึกษาและภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิตที่ต่อเนื่องในทุกปีเพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณาเปรียบเทียบเพื่อการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565). เข้าถึงได้จาก

http://www.tuct.ac.th/qa/plan51_65.pdf. 2 เมษายน 2557.

กลุ่มงานทะเบียนและประมวลผล สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. เข้าถึงได้จาก

<http://regis.nsrui.ac.th/>. 22 เมษายน 2557.

กองแผน มหาวิทยาลัยบูรพา. (2553). ภาวะการณ์ทางานทำของบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา 2551.

เข้าถึงได้จาก <http://planning.buu.ac.th/content/research/jobsearch/jobsearch2551.pdf>. 23 มีนาคม 2557.

กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. (2549). การศึกษารายงานภาวะการณ์ม้งานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2547. (อัดสำเนา).

พงกะพรรณ ตะกลดทอง. (2537). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนการศึกษาของสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มติชน. (2549). การศึกษาระดับอุดมศึกษา. เข้าถึงได้จาก

http://www.moe.go.th/news_center/news03102549_7.htm. 24 มีนาคม 2557.

วัชร ทรัพย์มี. (2549). ทฤษฎีให้บริการปรึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (2552). ภาวะการณ์ม้งานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552. เข้าถึงได้จาก

[http://agt.snrui.ac.th/UserFiles/File/2_1\(4_1\).pdf](http://agt.snrui.ac.th/UserFiles/File/2_1(4_1).pdf). 22 มีนาคม 2557.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2541). วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). ภาวะการณ์ม้งานทำของประชากรเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553. เข้าถึงได้จาก

<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/lfs54/reportMay.pdf>. 17 มีนาคม 2557.

อัครัตติ ไชยสิทธิ์. (2543). การติดตามผลผลิตของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสามัญและสายอาชีพ ที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 – 2103

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556*

พรณี หอมใจมั่น¹

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 เทียบกับเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ห้อง 2/1 จำนวน 23 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับฉลาก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. เอกสารประกอบการสอน วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ได้ค่าเฉลี่ย E_1 / E_2 เท่ากับ 82.56 / 80.92

2. ในภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านแบบฝึกหัดและใบมอบหมายงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้และใบงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ด้านประโยชน์ของเอกสารประกอบการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$)

3. ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอน วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$)

คำสำคัญ : เอกสารประกอบการสอน, วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ

* บทความวิจัย

¹ ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ, วิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร

The Development of Instructional Document of the Spreadsheet Program Subject, Subject Code 2204-2103, Vocational Education Curriculum, Buddhist Era 2556

Pannee Homjaimun¹

Abstract

The purposes of this study were to 1) develop and the evaluate the efficiency of the Instructional Document of Spreadsheet Program Subject, Subject Code 2204-2103, Vocational Education Curriculum, Buddhist Era 2556 on basis of 80/80 efficiency criterion 2) study the teachers opinion on the instructional document of the Spreadsheet Program Subject, Subject Code 2204-2103 and 3) to study the students satisfaction toward the instructional document of the Spreadsheet Program Subject, Subject Code 2204-2103. The sample consisted of 23 the Certificate of Vocational Education students, 1st semester of academic year 2017, obtained through simple sampling by lottery method. The collected data were analyzed by percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The research finding were as follows:

1. The instructional document of Spreadsheet Program Subject, Subject Code 2204-2103, Vocational Education Curriculum, Buddhist Era 2556 had efficiency criterion 82.56/80.92.

2. The overall opinion of teachers on the learning management with the instructional document of Spreadsheet Program Subject, Subject Code 2204-2103, was at the highest level ($\bar{X} = 4.52$). According to each aspect found that the aspect of usefulness of the instructional document was at the high level ($\bar{X} = 4.73$), the second was exercise and assignment paper was at the highest level ($\bar{X} = 4.60$) and lesson plan, knowledge sheet and work sheet was at the high level. ($\bar{X} = 4.45$), respectively.

3. The students satisfaction toward the instructional document of the Spreadsheet Program Subject, Subject Code 2204-2103 was at the highest level ($\bar{X} = 4.57$).

Keywords : instructional document, Spreadsheet Program Subject

¹ Expert teacher, Phichit Polytechnic College

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) มีแนวคิดในการจัดการศึกษาโดยยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาดังนี้ หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาของการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2559 ที่ผ่านมาโดยพบว่า ระบบ การศึกษาที่ยังมีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะแรงงานที่เป็นแรงงานฝีมือและกึ่งฝีมือยังมี ทักษะต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการทั้งทักษะด้านภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์และการ คำนวณ ทักษะการสื่อสาร การบริหารจัดการและความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 67-68)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 มาตรา 22 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 ได้ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิด การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคล ในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติการ อาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีคุณธรรมจริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือ ประกอบอาชีพอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวผู้รายงานจึงได้เรียบเรียงเอกสารประกอบการสอนสำหรับใช้ในการจัดการเรียน การสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งที่บรรจุในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยออกแบบการสอน จัดทำสื่อและจัดกิจกรรมให้ เหมาะสมแต่ละเนื้อหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามทั้งนี้เพื่อให้การ จัดการเรียนรู้ บังเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตรงตามศักยภาพของนักเรียนและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพ ของเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 เทียบกับเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาวิชาโปรแกรม ตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103

สมมติฐานในการวิจัย

1. เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณรหัสวิชา 2204-2103 มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80
2. ระดับความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 อยู่ในระดับมากที่สุด
3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 อยู่ในระดับมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการรายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ครั้งนี้ เป็นการหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการสอน สอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนและความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ซึ่งผู้รายงานได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 23 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร
2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 จำนวน 80 ข้อ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของครู ที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103

วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. การสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ผู้รายงานได้นำหลักการของเดมมิ่ง (PDCA – วงจรเดมมิ่ง) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการดังนี้

- 1.1 ขั้นการวางแผนหรือการเตรียมการ (Plan)
- 1.2 ขั้นการดำเนินการสร้างและพัฒนา (Do)
- 1.3 ขั้นตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารประกอบการสอน (Check)
- 1.4 ขั้นปฏิบัติตามผลการตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไข (Act)
2. การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103
 - 2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ จากเอกสารเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล
 - 2.2 วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา จัดทำตารางออกแบบวัดผลสัมฤทธิ์และประเด็นการออกแบบวัดผลสัมฤทธิ์

2.3 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ตามคำอธิบายรายวิชาและมาตรฐานรายวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 จำนวน 100 ข้อ โดยทำเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก

2.4 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดผลสัมฤทธิ์กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of item-objective congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง - 0.75 ถึง 1.00 ซึ่งเลือกข้อที่มีค่า IOC 0.6 ขึ้นไป

2.5 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร จำนวน 14 คน ที่ผ่านการเรียนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 เพื่อหาคุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103

2.6 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นรายข้อ ได้ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.14 ถึง 0.64 และได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง - 0.29 ถึง 0.57

2.7 คัดเลือกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วย KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88

2.8 คัดเลือกข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จำนวน 80 ข้อ จัดทำเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีการดำเนินการทดลอง ผู้รายงานได้ดำเนินการทดลองใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้รายงานดำเนินการสอน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 – 2103 จำนวน 9 หน่วย ตามตารางกำหนดการสอน โดยเก็บคะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมในกระบวนการการเรียนรู้ เช่น คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนแบบฝึกหัด คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน / หลังเรียนและคะแนนแบบประเมินคุณธรรมจริยธรรม

2. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ไปทดสอบกับนักเรียน ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 โดยการทดสอบหลังจากนักเรียนได้เรียนจบทุกหน่วยและรวบรวมคะแนนไว้เป็นคะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์

3. การสอบถามความคิดเห็นของครู ผู้รายงานได้เผยแพร่ผลงานเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ให้กับครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ทดลองใช้และสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอน จำนวน 11 แห่ง ดังนี้

- 3.1 วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร
- 3.2 วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์
- 3.3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
- 3.4 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา
- 3.5 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี
- 3.6 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก
- 3.7 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย
- 3.8 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
- 3.9 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา
- 3.10 วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
- 3.11 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพิจิตร

4. นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนประเมินเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนตามเกณฑ์ 80/80 ในการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพ ของเอกสารประกอบการสอน โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยมีค่าเป็น E_1/E_2 กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ผู้รายงานได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

E₁ หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนานักเรียน คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมในกระบวนการการเรียนรู้ เช่น คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ คะแนนแบบฝึกหัด คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน / หลังเรียนและคะแนนแบบประเมินคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

E₂ หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ หลังพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในตัวนักเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละของคะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์

2. การประเมินผลสัมฤทธิ์โดยนำผลการสอบด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ของนักเรียนทั้ง 23 คน ตรวจให้คะแนน โดยให้ข้อถูก ได้ 1 คะแนน ข้อผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ออกสสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ผู้รายงานได้ให้นักเรียนกรอกแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการใช้ออกสสารประกอบการสอน วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง

3.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการใช้ออกสสารประกอบการสอน วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ตรวจสอบความสมบูรณ์และตรวจให้คะแนนโดยมีการให้คะแนนดังต่อไปนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการตอบแบบประเมินของนักเรียนหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. การประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้ออกสสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 สำหรับครูผู้สอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ มีการดำเนินงานดังนี้

4.1 ผู้รายงานได้ให้ครูผู้สอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 กรอกแบบสอบถาม ความคิดเห็นที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 หลังจากเสร็จสิ้นการใช้ออกสสารประกอบการสอน

4.2 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของครู ที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 หลังจากเสร็จสิ้นการใช้ออกสสารประกอบการสอน ตรวจสอบความสมบูรณ์และตรวจให้คะแนนโดยมีการให้คะแนน ดังต่อไปนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2534, หน้า 138)

ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2534, หน้า 138)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ด้านความรู้กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.2 หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน E_1 / E_2 ใช้สูตรดังนี้

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad s_t^2 S_t^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

2. สถิติบรรยาย

ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนและสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และความคิดเห็นของครูที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของครูต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ที่ตั้งเกณฑ์ไว้ 80 / 80 มีค่า 82.50 / 80.92

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 11 คน ต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้และใบงาน

ที่	ข้อความความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้และใบงาน				
1	การวิเคราะห์เนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.64	0.67	มากที่สุด
2	เนื้อหาวิชาครอบคลุมจุดประสงค์รายวิชา	4.82	0.40	มากที่สุด
3	เนื้อหาวิชาครอบคลุมสมรรถนะรายวิชา	4.45	0.52	มาก
4	เนื้อหาวิชาครอบคลุมคำอธิบายรายวิชา	4.45	0.69	มาก
5	เนื้อหาวิชาถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.73	0.47	มากที่สุด
6	เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับนักเรียน	4.55	0.52	มากที่สุด
7	เอกสารประกอบการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนชัดเจนเหมาะสม	4.36	0.67	มาก
8	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนสามารถนำไปใช้งานได้	4.45	0.52	มาก
9	มีการจัดลำดับขั้นการเรียนรู้ได้เหมาะสม	4.18	0.60	มาก
10	สำนวนภาษาที่ใช้ในเอกสารประกอบการสอนอ่านเข้าใจง่าย	4.09	0.30	มาก
11	รูปภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.18	0.60	มาก
12	รูปภาพประกอบคำบรรยายมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.36	0.67	มาก
13	ใบงานมีความละเอียด ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.36	0.50	มาก
14	นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน	4.64	0.50	มากที่สุด
15	ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนแต่ละเรื่องมีความเหมาะสม	4.55	0.52	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.45	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 -2103 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้และใบงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาวิชาครอบคลุมจุดประสงค์รายวิชา ($\bar{X} = 4.82$) ส่วนความคิดเห็นของครูที่เห็นด้วยน้อยที่สุดได้แก่ สำนวนภาษาที่ใช้ในเอกสารประกอบการสอนอ่านเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.09$) แต่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ด้านแบบฝึกหัด

ที่	ข้อความความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านแบบฝึกหัด				
1	คำถามตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.55	0.52	มากที่สุด
2	คำถามมีความยากง่าย เหมาะสมกับระดับนักเรียน	4.82	0.40	มากที่สุด
3	จำนวนคำถามครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.73	0.47	มากที่สุด
4	คำถามมีสำนวนภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่าย	4.36	0.50	มาก
5	รูปภาพประกอบคำถามมีความชัดเจน	4.55	0.52	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.60	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ด้านแบบฝึกหัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ คำถามมีความยากง่าย เหมาะสมกับระดับนักเรียน ($\bar{X} = 4.82$) ส่วนความคิดเห็นของครูที่เห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ คำถามมีสำนวนภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.36$) แต่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ด้านประโยชน์ของเอกสารประกอบการสอน

ที่	ข้อความคำถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านประโยชน์ของเอกสารประกอบการสอน				
1	ประโยชน์ต่อนักเรียน	4.82	0.40	มากที่สุด
2	ประโยชน์ต่อครูผู้สอน	4.73	0.47	มากที่สุด
3	ประโยชน์ต่อสถานศึกษา	4.64	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.73	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ด้านประโยชน์ของเอกสารประกอบการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103

ข้อความคำถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้และใบงาน	4.45	0.57	มาก
ด้านแบบฝึกหัด	4.60	0.49	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ของเอกสารประกอบการสอน	4.73	0.45	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.52	0.55	มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของครูที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ด้านประโยชน์ของเอกสารประกอบการสอน ($\bar{X} = 4.73$) ส่วนความคิดเห็นของครูที่เห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้และใบงาน ($\bar{X} = 4.45$) แต่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ของนักเรียน จำนวน 23 คน มีผล ดังนี้

ที่	ข้อความความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เอกสารประกอบการสอนทำให้นักเรียนมีความรู้ตรงตามจุดประสงค์ของรายวิชา	4.61	0.50	มากที่สุด
2	เนื้อหาสาระในเอกสารประกอบการสอนใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย เรียงเนื้อหาตามลำดับขั้นตอน	4.52	0.51	มากที่สุด
3	รูปภาพประกอบใบความรู้และใบงานชัดเจน และเข้าใจง่าย	4.52	0.67	มากที่สุด
4	ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานในใบงานมีความชัดเจนนักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้	4.57	0.51	มากที่สุด
5	เอกสารประกอบการเรียนมีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีความชำนาญในการฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมตารางคำนวณได้ถูกต้อง	4.43	0.51	มาก
6	ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.48	0.51	มาก
7	ครูใช้วิธีการสอนและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ได้ดีขึ้น	4.83	0.39	มากที่สุด
8	เอกสารประกอบการสอนทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นและสามารถแนะนำผู้อื่นได้	4.61	0.58	มากที่สุด
9	เอกสารประกอบการสอนทำให้นักเรียนสามารถนำไปศึกษาค้นคว้าได้	4.35	0.49	มาก
10	นักเรียนพอใจในกิจกรรมและวิธีการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน	4.74	0.45	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.57	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูใช้วิธีการสอนและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ได้ดีขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) ส่วนเอกสารประกอบการสอนทำให้นักเรียนสามารถนำไปศึกษาค้นคว้าได้ นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) แต่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการนำเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ไปใช้เป็นสื่อประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 และหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน มีค่าเฉลี่ย E_1 / E_2 เท่ากับ $82.56 / 80.92$ ซึ่งผ่านเกณฑ์ $80 / 80$ เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า เอกสารประกอบการสอนมีคุณภาพ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ได้ฝึกทักษะจนเกิดความชำนาญ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 มาตรา 24 ซึ่งบัญญัติไว้ว่าให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ประคองศรี สายทอง (2540, หน้า 24) ที่กล่าวว่าประโยชน์ของเอกสารประกอบการสอนเป็นผลงานวิชาการ ที่เปิดโอกาสให้ผู้สอนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและมิงานวิจัยเกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอนที่แสดงให้เห็นว่า เอกสารประกอบการสอนสามารถช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนันท์ มาศธนาพันธ์ (2550, หน้า 56-57) ที่ศึกษาเรื่องผลการใช้เอกสารประกอบการสอน วิชาเครื่องรับวิทยุ

(2104 - 2209) สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาเครื่องรับวิทยุ โดยรวมทั้งฉบับ มีประสิทธิภาพ 82.24 / 81.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และงานวิจัยของ สันทนา สงครินทร์ (2552, หน้า 40) รายงานผลการวิจัย เรื่องการสร้างและหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาไมโครโพรเซสเซอร์ รหัสวิชา 2104 - 2215 พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาไมโครโพรเซสเซอร์ รหัสวิชา 2104 - 2215 มีประสิทธิภาพ 82.29/80.35

จากการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อกิจกรรมการเรียน และเอกสารประกอบการสอนวิชา โปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นต่อเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้รายงานได้ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร และกำหนดสาระการเรียนรู้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ครบทั้งสามด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย โดยมีการเลือกรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาให้เหมาะสมกับนักเรียนโดยเรียงลำดับการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ (2550, หน้า 6) ที่กล่าวว่า เอกสารประกอบการสอน เป็นเอกสารที่ผู้สอนจัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ของนักเรียน จัดทำเป็นรูปเล่ม มีเนื้อหาสาระที่ครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีคำอธิบายถึงรายละเอียดของเนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีรูปภาพประกอบตามคำบรรยายอย่างเหมาะสม เนื้อหามีการแยกย่อย และเรียงตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกัน สาระชัดเจนถูกต้อง รูปแบบการพิมพ์ที่ดี

จากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการสอนวิชา โปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดในทุกข้อครูใช้วิธีการสอนและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ได้ดีขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) เนื่องจากผู้รายงานได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการฝึกทักษะปฏิบัติและมีวิธีการเรียนที่หลากหลายมีการประเมินคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและสอดคล้องกับ คำกล่าวของ นวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์ (2544, หน้า 191) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนอาชีวศึกษาต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการสอน โดยผู้สอนจะต้องออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำผลของการเรียนรู้ไปใช้ทำความเข้าใจในการทำงานภาคปฏิบัติ ซึ่งจะต้องจัดให้มีความสอดคล้องกับการทำงานในสถานประกอบการมากที่สุด และมีงานวิจัยเกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอนที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน เช่น งานวิจัยของ ปิยวรรณ ขวลิต (2552, บทคัดย่อ) ผลการใช้และพัฒนาเอกสารประกอบการสอน วิชาภาษาอังกฤษได้นุเคราะห์ธรรมดา รหัสวิชา 2201 - 2111 นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาพาณิชยการ สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้อเอกสารประกอบการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดและงานวิจัยของ ธนนันท์ มาศธนานันต์ (2550, หน้า 56 - 57) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาเครื่องรับวิทยุ (2104 - 2209) สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาเครื่องรับวิทยุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะการนำเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ชุดนี้ไปใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. การนำเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมตารางคำนวณ รหัสวิชา 2204 - 2103 ไปใช้ในการสอน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ผู้สอนจะต้องมีชุดสื่อหรือชุดฝึกที่ตรงกับใบงาน สื่อที่ใช้ประกอบกับเอกสารชุดนี้ ส่วนเนื้อหาด้านทฤษฎีนั้น สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

2. เอกสารประกอบการเรียนการสอนชุดนี้ สามารถพัฒนาให้เหมาะสมกับทุกสถานศึกษาโดยจัดทำใบงานเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสื่อที่มีอยู่แต่ละสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). **แนวทางการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กิตติมา ปรีดีติติก. (2529). **ทฤษฎีการบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ: ธนการพิมพ์.
- กิดานันท์ มะลิทอง. (2548). **เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- จรรยาพร สุดสวาท และคณะ. (2545). **ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีภาคพิเศษที่มีต่อการให้บริการของมหาวิทยาลัยนเรศวร**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชาติชาย พัทธนาคม. (2544). **จิตวิทยาการสอน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2534). **ทฤษฎีและการวิจัย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (ม.ป.ป.). **ระเบียบวิธีวิจัย**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนันท์ มาตรฐานันต์. (2550). **ผลการใช้เอกสารประกอบการสอน วิชาเครื่องรับวิทยุ (2104 - 2209) สำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ**. กำแพงเพชร: วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร.
- ธัญญรัตน์ อ่ำดี. (2554). **การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติพลุดพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์. (2544). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับครูวิชาชีพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประครองศรี สายทอง. (2545). **การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยวรรณ ขวลิต. (2552). **ผลการใช้และพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษเงินได้บุคคลธรรมดา รหัสวิชา 2201 - 2111 นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาพาณิชยการ สาขางานคอมพิวเตอร์**. ศรีสะเกษ: วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศุภสิริ โสมเกตุ. (2548). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนด้วยโครงการกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สันทนา สงครินทร์. (2552). **รายงานผลการวิจัย เรื่องการสร้าง และหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน วิชา ไมโครโปรเซสเซอร์ รหัสวิชา 2104 - 2215**. อุตรธานี: วิทยาลัยสารพัดช่างอุตรธานี.
- สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. (2550). **เอกสารประกอบการฝึกอบรมการเลื่อนวิทยฐานะ**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาเครื่องกลภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกลสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (อัสตานา).
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม**. กรุงเทพฯ: แผนกวิชาการพิมพ์ วิทยาลัยเทคนิคบันบุรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579**. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค.

ศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*

บัญชา นาเกต¹
สุพัฒนา หอมบุปผา²
สาธิต ทรัพย์รวงทอง³

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและประธานคณะ กรรมการสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่แบบสอบถามสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษาพบว่าสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านทั้ง 3 ด้าน ที่มีระดับสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุดลงมา ได้แก่ 1) ด้านหลักความมีส่วนร่วม 2) ด้านหลักคุณธรรม และ 3) ด้านหลักความโปร่งใส

คำสำคัญ : สภาพการบริหาร, หลักธรรมาภิบาล

* บทความวิจัย

¹ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

A Study of School Administration by the Principles of Good Governance In Banrai District, Uthaithani Primary Educational Service Area Office 2

Bancha Naket¹
Supattana Hombubpha²
Satorn Thapruangthong³

Abstract

This purpose of the research was to study of school administration by the principles of good governance in Banrai district, Uthaithani Primary Educational Service Area Office 2. The samples were consisted of 217 administrators, teachers and Chairman of the basic education in school in Banrai district, Uthaithani Primary Educational Service Area Office 2, 2016 academic year. The data were collected by questionnaires of five-scale rating. Data analysis was done through percentage, arithmetic means ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D.)

The results of the study are summarized below: School administration by the principles of good governance in Banrai district, Uthaithani Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. According to each scale it was at a high level starting from the highest three means: the participation, the morality and the accountability.

Keywords : The principles of good governance

¹ Student in Master of Education degree, Educational Administration Program, Nakhon Sawan Rajabhat University,

² Instructor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Thesis Advisor

³ Assistant Professor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Thesis Co-advisor

บทนำ

วิวัฒนาการของโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารของรัฐและเอกชน ในทุกภูมิภาคของโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปมากและ เป็นไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง เพราะมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สามารถถึงปรนได้รวดเร็วขึ้น แต่การบริหารทั้งภาครัฐและเอกชนเกิดความไม่สอดคล้องและไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเมือง เศรษฐกิจและสังคม รวมถึงองค์กรต่างอีกมากมาย (รับขวัญ ภาคภูมิ, 2547, หน้า 1) จึงจำเป็นที่แต่ละ ประเทศต้องเรียนรู้ เพื่อการปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิด ขึ้นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทุกประเทศทั่วโลกมีการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีการร่วมมือและแข่งขันกัน ทั้งด้าน ธุรกิจ การค้า อุตสาหกรรม การศึกษาและด้านอื่น ๆ จากสถานการณ์ดังกล่าว ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประเทศเผชิญกับการ เปลี่ยนแปลงได้คือ คุณภาพของคน ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งหากพัฒนาคน ให้มีคุณภาพแล้วย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์นี้ จึงเกิดกระแสการปฏิรูปโดยมุ่งเน้น การกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น และหน่วยปฏิบัติการให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเกิดขึ้นในหลาย ประเทศ มีลักษณะการกระจายอำนาจให้โรงเรียนและท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบสูงขึ้น (ดิเรก วรณเสียร, 2545, หน้า 1)

จากการเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองอันเนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์และการรื้อปรับระบบของโลกใหม่ทั้งการเมือง และเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อสังคมไทยอย่างมาก ทั้งรูปแบบและโครงสร้างของการบริหาร สถานศึกษา ซึ่งยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จนส่งผลกระทบต่อ คุณภาพทางการศึกษา ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์แนชัดที่จะ เปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างพื้นฐานทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้ในสังคมได้ อย่างมีศักดิ์ศรี ทั้งในปัจจุบันและอนาคต อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับ ล่าสุดได้กำหนดแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินไว้ดังนี้ 1) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึง ผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ 2) จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและ งบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ 3) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ ในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น 4) พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ราชการ 5) จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มี ประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน 6) ดำเนินการให้หน่วยงานทางกฎหมายที่มี หน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐตามกฎหมายและตรวจสอบการตรากฎหมายของรัฐ ดำเนินการอย่างเป็น อิสระ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักนิติธรรม 7) จัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง รวมทั้งจัดให้มีสภาพัฒนา การเมืองที่มีความเป็นอิสระ เพื่อติดตามสอดส่องให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด และ 8) ดำเนินการให้ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสม (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2550, หน้า 22)

การปฏิรูปการศึกษานั้น มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี

ความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 และมาตรา 40 ที่ระบุอย่างชัดเจนว่า มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู และผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545, หน้า 14 - 15)

จากแนวคิดดังกล่าวเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระ มีความเข้มแข็งในภาคการศึกษาก็ได้เริ่มดำเนินการสร้าง "ธรรมาภิบาล" ขึ้น โดยได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน รวมทั้งหน่วยงานสถานศึกษาทุกแห่งโดยระเบียบนี้ได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการบริหารจัดการโดยมีหลักการการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีว่า เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนให้ครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติงาน ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่กันอย่างสงบสุข มีความรักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อประเทศ โดยยึดหลักสำคัญอย่างน้อย 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542, หน้า 26 - 27)

สถานศึกษาในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีหน้าที่จัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก แต่มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ โดยในปี พ.ศ. 2557 โรงเรียนวัดทัพหลวง อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ได้รับคัดเลือกโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้รับรางวัลดีเด่นระดับภูมิภาค ภาคเหนือและได้คัดเลือกเป็น 1 ใน 10 สุดยอดโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ ประจำปี พ.ศ. 2557 ภายใต้วัฒนธรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่โรงเรียนวัดทัพหลวงได้ร่วมกันพัฒนาขึ้น คือนวัตกรรม 4 ข้อ ยืนหยัดคุณภาพ โดยแนวคิดส่วนหนึ่งคือการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่คอยขับเคลื่อนการดำเนินการใช้นวัตกรรม (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 1) นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนทัพหมื่น ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ในอำเภอบ้านไร่ได้ เสนอผลงาน "หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม" ประจำปี 2558 โดยส่งเข้าร่วมคัดเลือกผลงานกับคุรุสภา ในด้านรูปแบบการบริหารและการจัดการสถานศึกษาที่เป็นระบบ โดยกระจายอำนาจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งการตัดสินใจ และบริหารจัดการร่วมกับคณะผู้บริหารของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาระบบงบประมาณ บุคลากร งานวิชาการ (โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้) และแผนการพัฒนาตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน มีการมอบหมายงานในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การปรับปรุงสถานศึกษาและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งได้รับรางวัลเหรียญเงินระดับประเทศ (คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ, 2559, หน้า 4) รวมถึงสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอบ้านไร่ยังมีการวางแผนการจัดการศึกษาโดยการจัดประชุมร่วมกันในระดับกลุ่มโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการระดับกลุ่มโรงเรียน อย่างไรก็ตามการศึกษาจะพัฒนาได้ต้องอาศัยสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติในการจัดการศึกษา และมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารจัดการประกันคุณภาพให้ได้มาตรฐานนั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย จึงต้องใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ และจำเป็นต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารด้วยตามที่กล่าวมาแล้ว

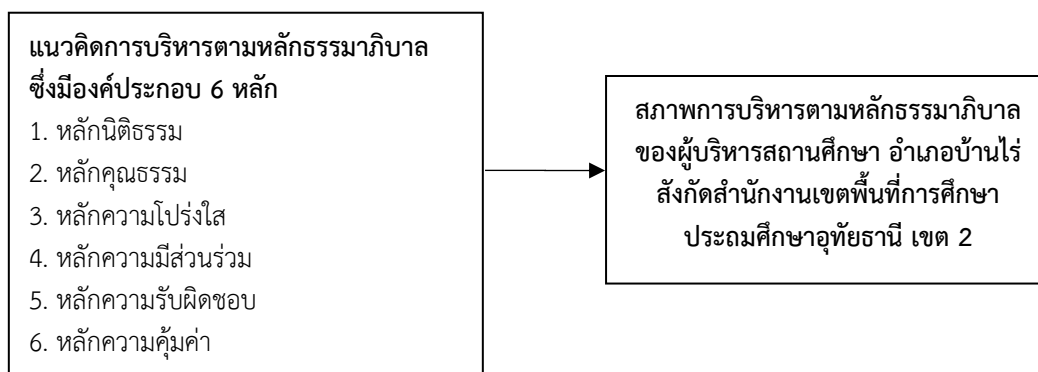
ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารเป็นอย่างยิ่ง โดยจะนำไปเผยแพร่ให้กับโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการที่ดี และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของการศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาได้กำหนดรายละเอียดวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 51 โรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 42 คน ครูจำนวน 400 คนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 51 คน รวมทั้งสิ้น 493 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 51 โรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 19 คน ครูจำนวน 176 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 22 คน รวมทั้งสิ้น 217 คน โดยเปิดตารางสำเร็จรูปกลุ่มตัวอย่างของ เครซซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. อ้างถึงใน สารธร ทรัพย์รวงทอง, 2557, หน้า 86)

ตัวแปรในการศึกษา

สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 6 หลัก ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม (The rule of law) 2) หลักคุณธรรม (Morality) 3) หลักความโปร่งใส (Accountability) 4) หลักความมีส่วนร่วม (Participation) 5) หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) 6) หลักความคุ้มค่า (Cost – effectiveness or economy)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklists) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ใน 6 หลัก โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับจำนวน 64 ข้อ มีค่าความเที่ยง 0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาพบผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 217 ฉบับ ในระหว่างวันที่ 18 – 21 เมษายน 2560 ได้ข้อมูลกลับคืนมา 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถามและนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูลลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผู้ศึกษาสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้าน ที่มีระดับสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านหลักความร่วมมือร่วม 2) ด้านหลักคุณธรรม และ 3) ด้านหลักความโปร่งใสตามลำดับ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	89	41.01
หญิง	128	58.99
รวม	217	100
อายุ		
น้อยกว่า 31 ปี	25	11.52
31-40 ปี	55	25.35
41-50 ปี	87	40.09
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	50	23.04
รวม	217	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	18	8.29
ปริญญาตรี	134	61.75
ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต	8	3.69
ปริญญาโท	57	26.27
ระดับปริญญาเอก	0	0
รวม	217	100

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	19	8.76
ครู	176	81.11
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	22	10.14
รวม	217	100

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในภาพรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	สภาพการบริหาร			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1 หลักนิติธรรม	3.87	0.23	มาก	4
2 หลักคุณธรรม	3.89	0.21	มาก	2
3 หลักความโปร่งใส	3.88	0.20	มาก	3
4 หลักความมีส่วนร่วม	3.92	0.20	มาก	1
5 หลักความรับผิดชอบ	3.81	0.21	มาก	5
6 หลักความคุ้มค่า	3.80	0.23	มาก	6
รวมเฉลี่ย	3.86	0.15	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่มีระดับสูงสุดคือ หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาคือหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.89$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.88$) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.87$) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.81$) และหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้รับความร่วมมือจากที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และดำเนินการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้ตีมีประสิทธิภาพทำให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายโดยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม จากการศึกษาพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดกฎระเบียบชัดเจน มีการชี้แจงแนะนำแนวทางปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคคลากรมีความเข้าใจตรงกัน ซึ่งทำให้บุคคลากรที่ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษายังยึดหลักการมีเหตุผล มีการพิจารณาเรื่องใด ๆ โดยยึดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีการสั่งการและมอบหมายงานโดยใช้กฎหมายหรือกฎข้อบังคับด้วยความเป็นธรรม และมีการปรับปรุงกฎหมาย และกฎข้อบังคับให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงมีการ

วางแผนการดำเนินการต่าง ๆ และมีการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่วางไว้ จึงทำให้ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายเป็นที่ประจักษ์ต่อบุคคลและหน่วยงานภายนอก ซึ่งส่งผลให้การบริหารงานของผู้บริหารได้รับการยอมรับจากครูและบุคลากรภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด ผิวลือ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังแกม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังแกม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 ในภาพรวมรวมอยู่ระดับดีมาก โดยและด้านหลักนิติธรรม พบว่า การใช้อำนาจหน้าที่ในการใช้กฎหมาย ข้อบังคับภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ และพิจารณาเรื่องใด ๆ โดยยึดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและสอดคล้องกับ สุพรรณิ เกษสม (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอำเภอเวียงแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่าในภาพรวมสภาพการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในอำเภอเวียงแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ด้านหลักคุณธรรม จากการศึกษาพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ทำหน้าที่อย่างเต็มกำลัง มีความอดกลั้นอดทน รู้จักควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง มีความซื่อสัตย์และจริงใจต่อผู้ที่ได้รับบัญชา ในการปฏิบัติงานด้วยความสุภาพอ่อนโยนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำให้เป็นตัวอย่างที่ดีกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกในการประพฤติปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และจรรยาบรรณ นอกจากนี้ผู้บริหารส่งเสริมและยกย่องบุคลากรที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของสังคม โดยการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างกับนักเรียน มีการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับครูอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร และ ความเป็นธรรมในการบริหารจัดการเช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน การมอบหมายงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด ผิวลือ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังแกม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังแกม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 ในภาพรวมรวมอยู่ระดับดีมาก โดยและด้านหลักคุณธรรม พบว่า การรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรและผู้ร่วมงานด้วยความเป็นธรรมและมีใจเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและสอดคล้องกับ ทักษิณา เหลืองทวีผล (2551) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 พบว่าโดยภาพรวมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน

3. ด้านหลักความโปร่งใส จากการศึกษาพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการจัดประชุมชี้แจง วางแผน การจ่ายเงิน งบประมาณอย่างเป็นระบบทั้งก่อนดำเนินงานและหลังดำเนินงาน ทำให้เกิดความโปร่งใส ในการบริหารงานและสามารถตรวจสอบได้ในทุก ๆ ขั้นตอนการดำเนินงาน มีการควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และพัสดุให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันรวมถึงการรายงานผลการปฏิบัติตามงาน/โครงการในการใช้งบประมาณที่ได้รับ นอกจากนี้ผู้บริหารเปิดเผยเอกสารการบริหารงานโรงเรียนกับสาธารณะชนและการปรับปรุงกลไกการทำงาน การปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันและตรงกับความเป็นจริงให้มีความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด ผิวลือ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังแกม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังแกม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 ในภาพรวมรวมอยู่ระดับดีมาก โดยและด้านหลักความโปร่งใส พบว่า สถานศึกษามีการควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบการทำบัญชีรายรับรายจ่าย และพัสดุให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันและจัดประชุมชี้แจงวางแผน การใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างชัดเจนและเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและสอดคล้องกับ สุลาวัลย์ เพ็ญประยูร (2553) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัตนบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม จากการศึกษพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร ชุมชนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ และยังเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผนดำเนินงาน ของสถานศึกษาทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ตรงต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด ผิวลือ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังชม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังชม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 ในภาพรวมรวมอยู่ระดับดีมาก โดยและด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนงานโครงการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและมีความตระหนัก เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและสอดคล้องกับ สุพรรณิ เกษสม (2555) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอำเภอเวียงแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่าในภาพรวมสภาพการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในอำเภอเวียงแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ จากการศึกษพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จ โดยมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เป็น พร้อมรับการตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนและมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานอยู่เสมอ มีการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากบุคคล หรือหน่วยงานภายนอก ซึ่งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและดำเนินงานของโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด ผิวลือ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังชม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังชม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 ในภาพรวมรวมอยู่ระดับดีมาก โดยและด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า จัดทำแผนประจำปีของสถานศึกษาเป็นไปตามภารกิจ 4 งาน และปฏิบัติตามหน้าที่ที่เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและสอดคล้องกับ ทักษิณา เหลืองทวีผล (2551) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 พบว่าโดยภาพรวมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน

6. ด้านหลักความคุ้มค่าจากการศึกษาพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและสำรวจความถูกต้องในการใช้วัสดุและอุปกรณ์ของบุคลากร เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และส่งเสริมสนับสนุนการจัดบรรยากาศห้องเรียนอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศไว้อย่างเป็นระบบสามารถนำไปใช้อย่างสะดวก รวดเร็ว รวมถึงมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคลากรในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด ผิวลือ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังชม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังชม-วังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 ในภาพรวมรวมอยู่ระดับดีมาก โดยและด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ส่งเสริม

สนับสนุนการจัดบรรยากาศห้องเรียน อาคาร สถานที่และบริเวณโรงเรียนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับ สุภาวีย์ เฟื่องประยูร (2553) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่ามีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลต่ำสุด ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคลากรในการจัดการศึกษา โดยจัดสำรวจความต้องการของบุคลากรทั้งผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองตลอดจนชุมชน เพื่อหาแนวทางในการวางแผนใช้ทรัพยากรอย่างรัดกุมและเกิดประโยชน์กับทุก ๆ ฝ่าย นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นคุณภาพและผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. จากทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในรายด้านทั้ง 6 ด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากและในรายข้อพบว่าทุกด้านมีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรหาวิธีการ กลยุทธ์หรือแนวทางในการดำรงรักษาไว้ รวมถึงหาแนวทางพัฒนาเพื่อให้ดียิ่งขึ้น ส่วนรายการที่มีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่รายการสุดท้ายของแต่ละด้านควรหาวิธีการ กลยุทธ์และแนวทางแก้ไขและปรับปรุงต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรทำการศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

3. ควรศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 กับกลุ่มโรงเรียนในอำเภออื่น ๆ หรือศึกษาในภาพรวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

4. ควรศึกษาถึงบทบาทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กลุ่มงานสารสนเทศ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา**. เข้าถึงได้จาก <http://data.bopp-obec.info/emis/index.php>. 10 มิถุนายน 2559.
- คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ. (2558). **ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ เรื่อง ผลการคัดสรรผลงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ประจำปี 2558 (รอบตัดสิน)**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2545). **การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทักษิณา เหลืองเจริญผล. (2551). **การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รับขวัญ ภาควิ. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สมคิด ผิวลือ. (2556). **การศึกษาสภาพการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มวังแขม-วังยาง อำเภอลองขลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. ค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สาธิต ทรัพย์รวงทอง. (2552). **การวิจัยการศึกษา = Education research**. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). **รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2547). **การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี**. เข้าถึงได้จาก http://www.ocsc.go.th/Good_Governance/GGH.pdf. 12 ธันวาคม 2547.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). **10 สุดยอด โรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศประจำปี 2557**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุพรรณิ เกษสม. (2555). **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนอำเภอเวียงแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุลาวัลย์ เพื่องประยูร. (2553). **การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3*

ณภัทริดา คล้ายใจตรง¹

ภูวดล จุลสุคนธ์²

เฉลิมชัย หาญกล้า³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุงาน ตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 257 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูที่มีอายุงาน ตำแหน่งงาน และขนาดสถานศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศ และวุฒิการศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมในการบริหาร, โรงเรียนดีศรีตำบล

* บทความวิจัย

¹ นักศึกษาด้านวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษา)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

Participation of Teacher in Administration of Good District School in the Opinion of Teachers and Principals, Petchabun Primary Educational Service Area Office 3

Napatrida Klajaitrong¹

Puwadon Joonsukhon²

Chalermchai Hankla³

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the participation of teachers in administration of good district school in the opinion of teachers and principals, Petchabun Primary Educational Service Area Office 3 and 2) compare the participation of teachers in administration of the good district school in the opinion of teachers and principals, Petchabun Primary Educational Service Area Office 3, classified by their gender, level of education, working experience, job status and school size. Samples consisted 257 teachers and principals of Petchabun Primary Educational Service Area Office 3. The instrument was questionnaire. The data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

The result of this research were as follow:

1. the participation of teachers in administration of the good district school in the opinion of teachers and principals, Petchabun Primary Educational Service Area Office 3 was at the moderate level.
2. the participation of teachers in administration of the good district school in the opinion of teachers with different working experience, job status and school size were significant difference at the .05 level but gender and level of education were not significant difference.

Keywords : participation in administration, Good District School

¹ Student in Master of Education degree, Educational Administration Program, Thepsatri Rajaphat University,

² Instructor, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University, Advisor Independent study

³ Assistant Professor, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University, Co-advisor Independent study

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีภารกิจเร่งด่วนในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ระบบการศึกษาเป็นระบบที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพควบคู่กันไป คือ ต้องส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนดภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และมาตรการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการกำหนดเป้าหมาย และนโยบายกำลังคนภาครัฐ ระบบการศึกษาไทยกำลังประสบปัญหาท้าทายสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากประชากรวัยเรียนมีจำนวนลดลง และความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปเรียนในเมือง ปัจจุบันโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนมากถึง 14,397 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.82 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2553) การมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้เพียงพอ กล่าวคือ เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างไม่คุ้มค่า มีข้อจำกัดด้านการใช้ครูหรือไม่สามารถจัดครูได้ครบชั้น และขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาจึงลดลงอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, บทนำ)

โรงเรียนเป็นองค์กรทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนจึงเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นชนบทซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีกีดกันโอกาสในการได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ ผลการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จอย่างยิ่งในการขยายโอกาสทางการศึกษา ขณะที่คุณภาพการศึกษามีแนวโน้มลดลง โดยมีโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทียบเคียงได้กับค่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศสหรัฐอเมริกา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, บทนำ) แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ที่อยู่ในเขตชนบทยังด้อยคุณภาพ ทั้งผลการวิจัยยังพบว่า การทุ่มเทการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาสในท้องถิ่นชนบทจะส่งผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่ง ทั้งยังลดปัญหาสังคมและส่งผลกระทบต่อพัฒนาชีวิตของประชากรโดยรวม ดังนั้นในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) จึงกำหนดหลักการพัฒนาพัฒนาการศึกษาทั้งด้าน “คุณภาพ โอกาส และการมีส่วนร่วม” และกำหนดกรอบและสาระสำคัญของการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการหลัก คือ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่รู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ที่เป็นผู้อำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพครู 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่โดยพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักในความสำคัญในการปฏิบัติงานรองรับกรอบการพัฒนาการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและหลักการพัฒนาด้านคุณภาพ โอกาสและการมีส่วนร่วม จึงกำหนดนโยบายโครงการ “โรงเรียนดีประจำตำบล” เพื่อดำเนินการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ในท้องถิ่นชนบทให้มีความพร้อม สามารถให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และเอื้อต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาพิเศษ ตลอดจนเป็นศูนย์รวมหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความเชื่อมั่น ศรัทธาและส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน นำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง การสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนโดยโรงเรียนและชุมชนจัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์เพื่อบริการและเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียนดีประจำตำบลที่ว่า “โรงเรียนน่าอยู่ ครูดี นักเรียนมีคุณภาพ ชุมชนร่วมใจ ใช้ประโยชน์ร่วมกัน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, คำนำ)

แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนจึงเป็นความสำคัญสูงสุดในการปฏิบัติงานจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีแนวทางการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก 5 รูปแบบ ของแก่งจันทร์โมเดล รูปแบบหนึ่งของโรงเรียนร่วมพัฒนา คือ 1) สอนแบบคละชั้น 2) สอนแบบบูรณาการ 3) ยุบรวมทั้งโรงเรียน 4) จัดครูเวียนสอนระหว่างกลุ่มสาระที่ขาดแคลน 5) รวมกันเป็นศูนย์เครือข่ายประมาณ 3-5 โรงเรียน จากการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นซึ่ง

เป็นอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยผู้บริหาร รองผู้บริหารได้หารือร่วมกันจึงเล็งเห็นความสำคัญและได้ประโยชน์ร่วมกัน ตกลงเบื้องต้นที่จะร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงาน จัดกิจกรรมสร้างข้อตกลงและวางแผนเพื่อให้เกิดแนวทางการร่วมมือที่ชัดเจน ในการสร้างข้อตกลงและวางแผนในการสร้างเครือข่ายและพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็งต้องสอดคล้องกับคุณประโยชน์ที่ทั้งสองฝ่ายจะได้รับ มีผู้รับผิดชอบวัตถุประสงค์งบประมาณ วิธีดำเนินการกิจกรรมและการประเมินผลเพื่อสร้างความเข้มแข็งความต่อเนื่องของเครือข่าย มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการและการเรียนรู้ซึ่งผู้บริหารและครูต้องมีความรู้ในการจัดการศึกษาร่วมกัน (กระทรวงศึกษา, 2555, หน้า 242 - 248)

โครงการโรงเรียนดีประจำตำบล ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนดีศรีตำบล เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อการพัฒนาโรงเรียนในชนบทระดับตำบลให้เป็น “โรงเรียนคุณภาพ” มีความพร้อมเข้มแข็งทั้งทางด้านวิชาการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาสุขภาพอนามัย การเรียนรู้อาชีพและกิจกรรมบริการชุมชนอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปสู่ความเข้มแข็งของโรงเรียนรองรับการกระจายอำนาจเพื่อรองรับการยุบ รวม เลิกสถานศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนดีศรีตำบลจึงจำเป็นต้องพัฒนาในทุก ๆ ด้านให้ได้มาตรฐาน ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างมากที่ต้องพัฒนาสถานศึกษาให้ตรงตามมาตรฐานโรงเรียนดีศรีตำบล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, คำนำ)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานรองรับเป็นศูนย์รวมหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเกิดความรู้สึกเป็นกรอบการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและหลักการพัฒนาด้านคุณภาพ โอกาสและการมีส่วนร่วม จึงกำหนดนโยบายโครงการ “โครงการโรงเรียนดีประจำตำบล” “เพื่อดำเนินการพัฒนา” “โรงเรียนคุณภาพ” ในท้องถิ่นชนบทให้มีความพร้อมสามารถให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และเอื้อต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาพิเศษ ตลอดจนเจ้าของ มีความเชื่อมั่น ศรัทธาและส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนดังกล่าว นำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง การสร้างสรรคคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยโรงเรียนและชุมชนสามารถจัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ เพื่อบริการและเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ภาพความสำเร็จของโรงเรียนดีประจำตำบลที่ว่า “โรงเรียนน่าอยู่ ครูดี นักเรียนมีคุณภาพ ชุมชนร่วมใจ ใช้ประโยชน์ร่วมกัน” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 3) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การบริหาร

1. ความหมายของการบริหาร

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1987) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการของการทำงานกับและโดยผู้อื่น เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

เฟรดเดอร์ริก ดับบลิว เทเลอร์ (Frederick W. Taylor) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง งานทุกอย่างจำเป็นต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ซึ่งกำหนดจากภารกิจที่ศึกษาโดยรอบคอบ ทั้งนี้เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุด ในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ปีเตอร์ เอฟ ดรักเกอร์ (Peter F. Drucker) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ที่ทำภายในสภาพองค์การที่กล่าวนั้น ทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์การที่เข้ามาร่วมกันทำงานในองค์การ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่น ๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุนรวมทั้งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าและบริการออกจำหน่ายและการสนองต่อความพอใจให้กับสังคม

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ทำให้บุคคลภายในองค์กรร่วมมือกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรและโดยใช้ทรัพยากรและกลวิธีที่เหมาะสม

2. ความสำคัญของการบริหาร Certo (2549) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหาร หมายถึง องค์การทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นองค์การที่หวังผลกำไรหรือไม่หวังผลกำไรจัดตั้งขึ้น เพื่อจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายบางอย่าง ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าผู้บริหารในทุกระดับมีอิทธิพลต่อการดำรงอยู่ขององค์กรสมัยใหม่เหล่านี้ในทุกแง่มุม โดยที่การบริหารจัดการของเหล่าผู้บริหารเป็นลักษณะกำหนดประสิทธิผลและประสิทธิภาพขององค์การโดยตรง จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของงานด้านการบริหารจัดการทั้งต่อตนเอง ต่อกลุ่ม ต่อสังคมและต่อประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกัน ผู้บริหารทุกองค์การต่างเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบย่อย 2 ระบบคือ

2.1 ระบบงาน ซึ่งก็คือทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต ได้แก่ ทรัพย์สิน เงินทุน เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์

2.2 ระบบคน ก็คือ มนุษย์หรือทรัพยากรบุคคล ที่เป็นผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ หรือสิ่งของ เพื่อที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จให้กับองค์การ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

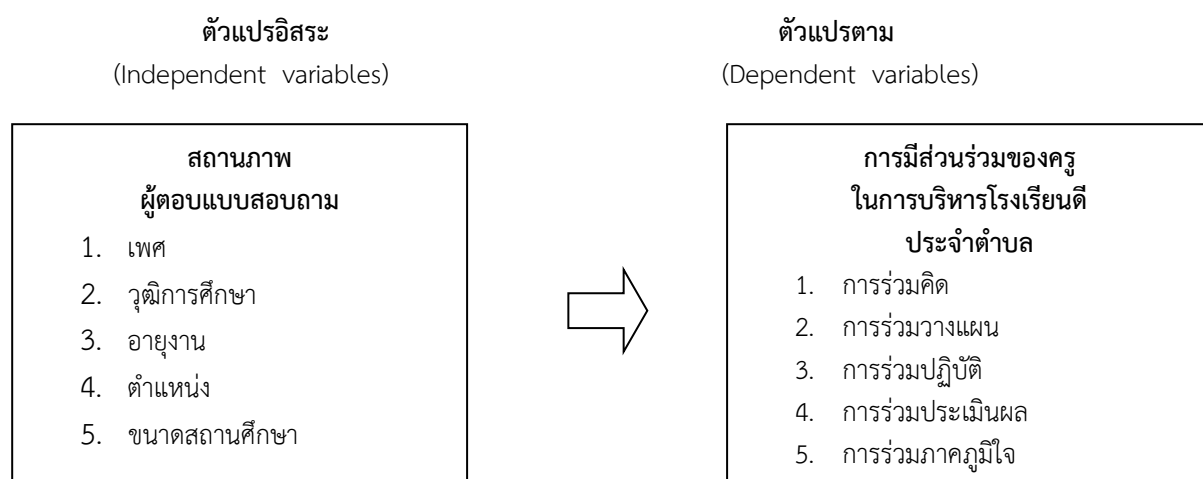
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูล สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในการมีส่วนร่วมของครูเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบล ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือคู่มือดำเนินงานโรงเรียนดีประจำตำบล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, คำนำ) สรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดในเรื่องการกำหนดประชากร การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนและการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 โดยผู้ให้ข้อมูลแต่ละสถานศึกษา คือ ครู จำนวน 659 คน ผู้บริหาร จำนวน 57 คน รวมทั้งสิ้น 716 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2556)

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน การหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างจึงใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane) (สุวริย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 129-130) โดยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นครูและผู้บริหารโรงเรียนดีศรีตำบล ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 20 คน และครู จำนวน 237 คน รวมทั้งสิ้น 257 คน

การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างและได้ใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรโดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ดังสูตรของ Taro Yamane (1967) ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	ผู้ตอบแบบสอบถาม					
	ประชากร (N)			กลุ่มตัวอย่าง (n)		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	3	14	17	1	5	6
ขนาดกลาง	28	314	342	10	113	123
ขนาดใหญ่	26	331	257	9	119	128
รวม	57	659	716	20	237	257

ที่มา : กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้าน การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมปฏิบัติ การร่วมประเมินผล การร่วมภาคภูมิใจ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากการประสานงานบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

2. จัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ขอความร่วมมือจากสถานศึกษาในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากผู้บริหารได้ 20 คน ครู 237 คน รวมทั้งสิ้น 257 คน คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (สุริย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 129-130)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	e	แทน	ความคลาดเคลื่อน
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น แล้วนำคะแนนมาแทนค่าในสูตร

(สุริย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 243-244)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ตามวิธีการของครอนบาช (Cronbach, 1971, p. 160) ซึ่งความเชื่อมั่นของเครื่องมือจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.7

4. ค่าร้อยละ (percentage) (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 179)

5. ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 181)

6. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 184)

7. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้การทดสอบที (Independent sample t-test) (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 228)

7.1 กรณีตัวแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่มไม่เท่ากัน

7.2 กรณีตัวแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่มเท่ากัน (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 227)

7.3 กรณีความแปรปรวนของประชากรกลุ่มไม่เท่ากัน (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 227-228)

8. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ONE-WAY ANOVA) ด้วยการทดสอบเอฟ (F-test) (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 236)

9. เปรียบเทียบรายคู่ด้วยการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test) (วิลโล ทองแผ่, 2542, หน้า 239)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีอายุงานมากกว่า 10 ปี มีตำแหน่งครู มีขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

จากผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่นำมาศึกษาทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมปฏิบัติ ด้านการร่วมประเมินผล ด้านการร่วมภาคภูมิใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในด้านการร่วมคิด รองลงมา คือ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมภาคภูมิใจ ด้านการร่วมประเมินผล และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการร่วมปฏิบัติ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุงาน และขนาดของสถานศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูและผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ครูและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ครูและผู้บริหารที่มีอายุงานแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูและผู้บริหารที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูและผู้บริหารที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลในระดับปานกลาง ซึ่ง เห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในด้านการร่วมคิด ($\bar{X} = 3.43$) รองลงมา คือ ด้านการร่วมวางแผน ($\bar{X} = 3.29$) ด้านการร่วมภาคภูมิใจ ($\bar{X} = 3.23$) ด้านการร่วมประเมินผล ($\bar{X} = 3.13$) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการร่วมปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.10$) ตามลำดับ ผลการวิจัยในครั้งนี้

นี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกลณี ชิวปรีชา (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนตีประจำตำบล ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตีประจำตำบล ในภาพรวม ใช้รูปแบบโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก อยู่ในระดับปานกลาง มีประเด็นสำคัญ คือ

1.1 ด้านการร่วมคิด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนตีประจำตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนตีประจำตำบลในระดับปานกลาง เพราะว่า มีการร่วมประชุมปรึกษาหารือในการวางแผนโครงการ วิธีการดำเนินงาน การติดตามตรวจสอบ และการดูแลรักษาเพื่อให้เกิดกิจกรรม โครงการได้ผลตามโครงการวัตถุประสงค์ร่วมตัดสินใจ อีกทั้งผู้บริหารเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานบางคน บางกลุ่ม หรือทั้งหมดร่วมคิดอาจเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อมการร่วมคิดมีประโยชน์หลายประการต่อองค์กรโดยทั่วไปก่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันเป็นการเปิดใจของผู้บริหารซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุพร ทังทอง (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนตีประจำตำบล ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการพัฒนาผู้เรียน มีการส่งเสริมให้สมาชิกชุมชนรักและพัฒนากันฐานของตน โดยการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนมากที่สุดและมีการแลกเปลี่ยนนักเรียนและบุคลากรภายในและต่างประเทศน้อยที่สุด 2) ด้านการพัฒนาลักษณะพื้นฐาน มีการจัดสภาพของโรงเรียนให้สะอาดโดยทำห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้มีความน่าอยู่ น่าเรียนมากที่สุด และมีการสร้างสระว่ายน้ำและศูนย์กีฬาโดยบริหารจัดการร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยที่สุด 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณสมบัติในการบริหารโรงเรียนตีประจำตำบลโดย มีวุฒิทางการบริหารและผ่านการฝึกอบรม สัมมนาทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนตีประจำตำบลและมีการจัดครูสอนได้ตรงตามวิชาเอกใน 5 วิชาหลัก ครบทุกระดับชั้นมากที่สุดเท่ากัน 4) ด้านการจัดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและทรัพยากรทางการศึกษานั้น มีเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันคือโรงเรียนในฝันและสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น รองลงมาคือ การบริการวิชาการสำหรับโรงเรียนใกล้เคียงโดยการจัดครูเคลื่อนที่ไปสอนหมุนเวียนในรายวิชาที่ขาดแคลนครู 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยร่วมแสดงความคิดเห็น ตีชม ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน รองลงมาคือ ชุมชนมีส่วนร่วมโดยร่วมแสดงความคิดเห็น ตีชม ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน 6) ด้านการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมีการประเมินตนเอง รองลงมาคือ การกำหนดแผนปฏิบัติการรายปีและแผนพัฒนาระยะ 4 ปี ส่วนปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนตีประจำตำบลนั้น พิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับดังนี้ 1) ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ 2) ด้านการประเมินผล 3) ด้านการวางแผน

1.2 ด้านการร่วมวางแผน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนตีประจำตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนตีประจำตำบลในระดับปานกลาง เพราะว่ามีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะทำการงานไว้ล่วงหน้าโดยกำหนดวิธีการและแนวปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงความสำเร็จตามความมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกลณี ชิวปรีชา (2554) ศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนตีประจำตำบล ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตีประจำตำบล ในภาพรวม ใช้รูปแบบโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการร่วมปฏิบัติ พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนตีประจำตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนตีประจำตำบลในระดับปานกลาง เพราะว่าหลังจากที่แผนได้รับการอนุมัติเรียบร้อยแล้ว ผู้บริหารจะต้องกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบ โดยแบ่งสายงานตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามแผน พิจารณาลำดับขั้นตอนของแผนเพื่อให้ทราบว่าแผนนั้นอยู่ในระดับความจำเป็นที่ต้องดำเนินการส่วนใดก่อนส่วนใดหลัง เมื่อปฏิบัติไปได้ระยะหนึ่งก็ควรตรวจสอบเพื่อประเมินผลให้ทราบว่า การดำเนินงานเป็นไปอย่างไร มีอุปสรรคอย่างไรบ้างและหาวิธีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไปซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิบูลพันธ์ สาทอง (2552) ได้ศึกษาบทบาทด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน การช่วยเหลือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนกอปรทั้งความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการร่วมประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลในระดับปานกลาง เพราะว่าการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตที่ยังไม่มีความแน่นอนเมื่อนำไปปฏิบัติในระยะเวลาหนึ่งจำเป็นต้องหาข้อเท็จจริงและนำไปเปรียบเทียบให้ทราบว่าผลที่ได้รับจากการดำเนินงานจริงสอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่เพียงใดแม้มีความจำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไขหรือเพิ่มเติมในส่วนใดบ้าง ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นควรจะต้องมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ หรือเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นประสิทธิภาพของการปฏิบัติอย่างแท้จริง ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัย เกล็นี ชิวบริชา (2554) ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนดีประจำตำบลในภาพรวม ใช้รูปแบบโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการร่วมภาคภูมิใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลในระดับปานกลาง เพราะว่าการประเมินขึ้นที่มาจากเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ผลของการประเมินจะปรากฏออกมาในรูปแบบลักษณะใดก็ต้องยอมรับและไม่ควรโยนความผิดอันเกิดจากการปฏิบัติให้บุคคลใดหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งนี้จะต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งทีมงาน โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารที่มีความภาคภูมิใจต่อโรงเรียนสูง ครูและพนักงานที่มีความภาคภูมิใจต่อโรงเรียนจะทุ่มเทและอุทิศตนให้โรงเรียนยอมรับในแนวนโยบายที่จะร่วมมือกันในการทำให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ และมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงอยู่ต่อไป ทรัพยากรมนุษย์ เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อโรงเรียน สามารถทำให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมาย ประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัย รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์ (2551, บทคัดย่อ) การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามอายุงาน ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และกลุ่มผู้มีส่วนร่วมในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อจำแนกตามอายุงานของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีส่วนร่วมแตกต่างกัน ในด้านงานหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านงานห้องสมุด และด้านงานนิเทศภายใน ส่วนขนาดของโรงเรียนของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านงานหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านงานห้องสมุด และกลุ่มผู้มีส่วนร่วมพบว่า มีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านงานหลักสูตร ด้านงานจัดการเรียนการสอน ด้านงานวัดผลและประเมินผล และด้านงานนิเทศภายใน เมื่อจำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา อายุงาน ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ครูและผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงที่มีความแตกต่างกัน แต่มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งครูและผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกันได้เล็งเห็นความสำคัญต่อบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลคล้าย ๆ กัน จึงทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัย รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์ (2551) การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จากผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกันมาก จึงทำให้การบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลมีการบริหาร

เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และอีกทั้งการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลไม่มีความซ้ำซ้อน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ความสอดคล้องกับผลการวิจัย รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์ (2551) การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูและผู้บริหารที่มีอายุงานแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้จากผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูและผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลน้อยกว่าครูและผู้บริหารที่มีอายุงานมากกว่า ซึ่งครูและผู้บริหารที่มีอายุงานมากกว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลมากกว่า ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้ง และได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนดีศรีตำบลมากกว่าครูและผู้บริหารที่มีอายุน้อยกว่า จึงส่งผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์ (2551, บทคัดย่อ) การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามอายุงาน ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ครูและผู้บริหารที่มีตำแหน่งแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้จากผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูและผู้บริหารที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลแตกต่างกัน ซึ่งครูและผู้บริหารที่มีตำแหน่งครูบางท่านมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลค่อนข้างน้อย เพราะเนื่องจากครูบางท่านมีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติการสอนซึ่งต้องรับผิดชอบงานหลายด้าน อีกทั้งบางครั้งต้องส่งตัวแทนให้ครูบางท่านเข้าร่วมกิจกรรมแทน แต่ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลทุกครั้ง เพราะมีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการโรงเรียนดีศรีตำบล จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมของครูแตกต่างกับผู้บริหารแตกต่างกันซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์ (2551, บทคัดย่อ) การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม ตำแหน่ง ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ครูและผู้บริหารที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้จากผลการเปรียบเทียบพบว่า ขนาดสถานศึกษามีส่วนสำคัญที่ทำให้การบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลแตกต่างกัน เพราะเนื่องจากทั้งในเรื่องของงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงทำให้โรงเรียนดีศรีตำบลที่มีขนาดเล็กมีงบประมาณในการบริหารโรงเรียนค่อนข้างน้อย แต่เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนดีศรีตำบลที่มีขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลพอสมควร และประกอบกับบุคลากรโรงเรียนดีศรีตำบลที่มีขนาดเล็กมีบุคลากรค่อนข้างน้อย จึงทำให้ส่งผลให้ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์ (2551, บทคัดย่อ) การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และกลุ่มผู้มีส่วนร่วม ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนดีศรีตำบล ดังนี้

1. ด้านการร่วมคิด โรงเรียนดีศรีตำบลควรกำหนดบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการตัดสินใจในโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการส่วนรวมในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบล
2. ด้านการร่วมวางแผน โรงเรียนดีศรีตำบลควรศึกษาเปรียบเทียบทางเลือก โดยคำนึงถึงจุดอ่อน จุดแข็งโอกาสและอุปสรรคตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน เพื่อกำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ ผู้รับผิดชอบและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้ดำเนินไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว
3. ด้านการร่วมปฏิบัติ โรงเรียนดีศรีตำบลควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการร่วมบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลและให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและองค์กร
4. ด้านการร่วมประเมินผล โรงเรียนดีศรีตำบลควรมีการตัดตัวบ่งชี้ที่คิดว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายในองค์กรใช้ที่ต้องการจะทำการศึกษาประเมินผล และร่วมวิเคราะห์ผลสะท้อนกลับของผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
5. ด้านการร่วมภาคภูมิใจ โรงเรียนดีศรีตำบลควรกระตุ้นใจในการมีส่วนร่วม และสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ ก่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ ความหวงแหน ก็จะทำให้การบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบลตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนดีศรีตำบล ดังนี้

1. ศึกษาความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กับการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- เกสสิณี ชิวปรีชา. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล ภาควิชนโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กด้วยการปฏิรูปการจัดการศึกษาแนวใหม่. (2554). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2554-2549. (2554) สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ยุทนา ชุตทองม้วน. (2550). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนโสตศึกษาคนพิการ เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์. (2551). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วิไล ทองแผ่. (2542). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สุวรีย์ ศิริโกการิมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- Sergiovanni, Thomas J. And Robert J. Starratt. *Supervision: A Redefinition* (6 ed). New York: Mc Graw-Hill.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper and Row.

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี*

จักรกริจ แดงทอง¹

ภูวดล จุลสุคนธ์²

เฉลิมชัย หาญกล้า³

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี และ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 328 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.961 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู, การบริหารงานวิชาการ

* บทความวิจัย

¹ นักศึกษาด้านวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษา)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

A Study of Academic Administration of School in the Opinion of Principals and Teachers under the Secondary Educational Service Area Office 9, Suphanburi Province

Jukkrij Tangtong¹
Puwadon Joonsukhon²
Chalermchai Hankla³

Abstract

The objectives of this independent study were to 1) study the academic administration of school in the opinion of principals and teachers under the Secondary Educational Service Area Office 9, Suphanburi province and 2) compare the academic administration in the opinion of principals and teachers classified by gender, level of education, working experience, job status and school size. Samples consisted 328 principals and teachers under the Secondary Educational Service Area Office 9, Suphanburi province. The instrument was questionnaire with the reliability at 0.961. The data was analyzed by mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

The results indicated that

1. the overall opinion of principals and teachers under the Secondary Educational Service Area Office 9, Suphanburi province was at the high level.
2. the academic administration in the opinion of principals and teachers classified by gender, level of education, working experience, job status and school size with different working experience, job status and school size were significant difference at the .05.

Keywords : opinion of principals and teachers, academic administration

¹ Student in Master of Education degree, Educational Administration Program, Thepsatri Rajabhat University,

² Instructor, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University, Advisor Independent study

³ Assistant Professor, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University, Co-advisor Independent study

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 10 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 6) ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานมีพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม เหมาะสมกับวัย มีความรู้คู่คุณธรรมที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุขบนพื้นฐานความเป็นไทยอย่างมีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจ สามารถพึ่งตนเอง มีทักษะที่จะแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะเบื้องต้นในการประกอบอาชีพ มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกลพอที่จะรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก มีจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีความมุ่งมั่นในการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาของไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 16) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่มีศักยภาพที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งพาตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 1)

แม้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา จะเป็นสิ่งที่อยู่ในกระบวนการบริหารและกระบวนการทำงานตามปกติก็ตามแต่สิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญคือการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการปฏิรูปกระบวนการทำงานตามปกติก็ตามแต่สิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญคือการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการปฏิรูปกระบวนการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแกนหลักในการบริหาร และดำเนินการร่วมกับแกนนำอื่น ๆ เพื่อช่วยผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุน และประสานให้บุคลากรภายในสถานศึกษาและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องภายนอกมาร่วมกันทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้ผสมผสานกับการวางแผน การดำเนินงาน และการปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้เป็นระบบครบวงจรรวมทั้งกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการบริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการจัดให้สถานศึกษามีปรัชญาและเป้าหมายของสถานศึกษา กำหนดยุทธวิธีและวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการชี้แนะแนวทางการทำงาน พร้อมทั้งรับผิดชอบต่อผลทั้งโดยตรงและทางอ้อมที่จะบังเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานในโรงเรียน หากโรงเรียนใดผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้ภาวะผู้นำไปบริหารโรงเรียน ผู้บริหารย่อมจะผลักดันให้คุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนเกิดขึ้นได้ หากโรงเรียนใดมีผู้บริหารโรงเรียนที่ขาดองค์ประกอบของภาวะผู้นำ หรือขาดภาวะผู้นำที่ย่อมขาดแรงผลักดันและแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดคุณภาพงานวิชาการขึ้นได้เช่นกัน ซึ่งการบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรหลายฝ่ายร่วมมือดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือเยาวชน ให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้านเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ทั้งนี้เป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (ประสิทธิ์ อะภัย, 2553, ย่อหน้า 1 - 3)

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ส่วนการบริหารด้านอื่น ๆ แม้จะมีความสำคัญแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนจึงหมายถึงการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา (กมล ภู่งาม, 2545, หน้า 6) และไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษานั้นสามารถพิจารณาได้จากผลงานวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 1) ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 163) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 6 งาน คือ งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร งานวิจัยในชั้นเรียน งานจัดการเรียนการสอน งานนิเทศภายใน งานวัดผลและประเมินผล และงานประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารงานวิชาการจะให้สัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาว่าจะเอาใจจริงเอาใจกับการบริหารงานวิชาการเพียงใด และบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการมากน้อยแค่ไหน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานและบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความพร้อมอย่างทั่วถึงก่อน อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและปฏิบัติงานอย่างจริงจังเพื่อให้การบริหารงานวิชาการใน

สถานศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (อำภา บุญช่วย, 2537, หน้า 1) การจัดการศึกษาหรือบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทางวิชาการนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติงานโดยใช้พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการให้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารวิชาการ พร้อมทั้งกระตุ้นให้ครูพัฒนาคุณภาพ ในการปฏิบัติงานสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ หรือขาดพฤติกรรมอันเป็นองค์ประกอบของความเป็นผู้นำทางวิชาการก็จะเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

การทดสอบระดับชาติของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ (O-NET) ปีการศึกษา 2559 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผลการประเมินของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 54.41 วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 46.31 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 26.65 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 26.21 วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 34.11 วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 56.39 วิชาศิลปะ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 42.98 วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 47.83 ผลการประเมินของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 45.60 วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 34.50 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 18.93 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 20.39 วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 30.89 วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 52.25 วิชาศิลปะ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 32.33 วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 45.47 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2559ก, หน้า 1-6) เมื่อพิจารณาจากการรายงานผลการสอบระดับชาติชั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ประจำปีการศึกษา 2557-2558 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละวิชาอยู่ในระดับต่ำและมีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติในทุกรายวิชา ทั้งที่ทุกฝ่ายได้ให้ความสำคัญ และมีเป้าหมายที่จะพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้นตามมาตรฐานก็ตาม ดังนั้นจึงถือว่าปัญหานี้เป็นปัญหาระดับชาติที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไข

เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2559 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษาเฉพาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า จากการจัดทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET ประจำปีการศึกษา 2559 โดยรวมแล้วมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าในปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 วิชา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในสังกัดหน่วยงานดังกล่าว จึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดสถานศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักวิชาการ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทราบถึงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึง

ส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนให้มีการพัฒนาทักษะทางวิชาการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร การศึกษา และเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 32 - 40) ดังแสดงในภาพดังนี้

ตัวแปรอิสระ

(Independent variables)

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ตำแหน่ง
5. ขนาดสถานศึกษา

ตัวแปรตาม

(Dependent variables)

การบริหารงานวิชาการ
1. การบริหารหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
4. การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศภายในสถานศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การประกันคุณภาพการศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 96 คน และครู จำนวน 1,723 คน รวมทั้งสิ้น 1,819 คน (แผนกสารสนเทศกลุ่มนโยบายและแผน สพม. 9, 2559)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีจำนวนที่แน่นอน (finite population) ผู้วิจัยจึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane, 1973, pp. 886-887) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 (สุริย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2553, หน้า 445) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 328 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่

1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

1.2 อายุ

- 1) น้อยกว่า 31 ปี
- 2) 31 – 40 ปี
- 3) 41 – 50 ปี
- 4) มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

- 1) ระดับปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 ตำแหน่งหน้าที่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูผู้สอน

1.5 ขนาดสถานศึกษา

- 1) ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน)
- 2) ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 501 - 1,500 คน)
- 3) ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501 - 2,500 คน)
- 4) ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,501 คนขึ้นไป)

2. ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 12 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 การบริหารหลักสูตร

2.2 การจัดการเรียนการสอน

2.3 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

2.4 การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

- 2.7 การนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.8 การแนะแนวการศึกษา
- 2.9 การประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.10 การส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 2.12 การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วัยรุ่น หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (closed form) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวทางการสร้างแบบทดสอบจากการอ่าน ตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ตามขอบข่ายงาน 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 5) ด้านการประกันคุณภาพภายใน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมจัดทำรหัสในแบบสอบถามให้ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มไว้แล้ว เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

2. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอขอแบบสอบถามครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยและแจ้งเรื่องการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการค้นคว้าอิสระให้สถานศึกษาในสังกัดทราบ พร้อมทั้งแจ้งให้สถานศึกษาทราบว่าผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. การเก็บข้อมูลผู้วิจัยกระทำตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนด้วยตนเอง และขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 1 เดือน

3.2 ติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยมอบซองพร้อมติดแสตมป์ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดส่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาความถี่ ร้อยละ (percentage) จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542, หน้า 108)

4.50 - 5.00 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และ ขนาดสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อจำแนกตาม อายุ และขนาดสถานศึกษาเมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง ใช้สูตรของยามาเน (Yamane)
2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับเนื้อหา หรือลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมโดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา จำนวน 5 คน ให้แต่ละคนพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้
 - + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวแทนคำบรรยายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวแทนคำบรรยายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่ใช่อันเป็นตัวแทนคำบรรยายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค
4. ค่าเฉลี่ย (mean)
5. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
6. สูตรทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน
7. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)
8. การทดสอบรายคู่ด้วยการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

1.1 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการบริหารหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพของสถานศึกษา

1.2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับศักยภาพความสนใจและความถนัดของผู้เรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และมีการนิเทศการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครู ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ จัดให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

1.3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาตามระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา และจัดให้มีการ

เทียบโอน ความรู้ ทักษะ สถานศึกษาและผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การนำผลการวัดและประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1.4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในและกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสานความร่วมมือในการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ประสานความร่วมมือในการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

1.5 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประสานความร่วมมือในการผลิตสื่อ จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และวิเคราะห์ความเป็นจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนรู้ การบริหารงานวิชาการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ จัดหาสื่อเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้และการพัฒนางานด้านวิชาการ

1.6 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ กำกับ ติดตามและประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้

1.7 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดระบบนิเทศการศึกษภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน

1.8 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการแนะแนวการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดระบบการแนะแนววิชาการภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนรู้ ดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคน และนำผลการประเมินหรือสถานศึกษาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบการแนะแนวในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ติดตามประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

1.9 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษามตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ดำเนินการพัฒนาตามแผน และติดตาม ตรวจสอบการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

1.10 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานศึกษาระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และศึกษา จำลองความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ จัดให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

1.11 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและสถานศึกษาอื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการระหว่างสถานศึกษา ติดตามการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และสำรวจความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาในการพัฒนาด้านวิชาการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษาและต่างเขตพื้นที่การศึกษา

1.12 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันการจัดการศึกษา และมีความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่นสรรหาทรัพยากรและวัสดุที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีความร่วมมือและเกิดความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

1.13 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและสถานศึกษาอื่น ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

2.1 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้าน

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ไม่แตกต่างกัน

2.4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ไม่แตกต่างกัน

2.5 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

1.1 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการบริหารหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการบริหารหลักสูตร ว่างานบริหารหลักสูตรเป็นตัวกำกับงานของวิชาการ แม้ว่าหลักสูตรปัจจุบันจะใช้หลักสูตรระดับชาติที่เป็นแบบเดียวกันก็ตาม แต่ความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละสถานศึกษา จะแตกต่างกันไปการจัดโปรแกรมการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างในสถานศึกษา เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ แม้กระทั่งผู้เรียนก็มีส่วนที่จะทำให้เกิดการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

1.2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตร อาจารย์ ผู้เข้ารับการศึกษารวมถึงการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนควรมีความรู้ความเข้าใจ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหลักการ และแนวการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วิฑูรย์ ครุฑจันทร์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา ใน 8 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ว่า เป็นกระบวนการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน แสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าความสำเร็จของผู้สอน ซึ่งจะนำไปสู่การช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จินตะหระ ศรีเมือง (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาของโรงเรียนในเครือข่าย สหวิทยาเขตอนุบาลจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนอันมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคุณภาพทางด้านวิชาการของโรงเรียน ทั้งต้องการให้เด็กเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพของตนเอง ซึ่งการหาแหล่งทุนวิจัยเสริมจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางการศึกษาในด้านข่าวสารทางการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งศึกษาดูงานที่เกี่ยวกับการทำวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Schaeffer สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

1.5 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษานั้นสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่ช่วยสื่อสารระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความหมายของบทเรียนได้ตรงกับผู้สอนต้องการ ไม่ว่าสื่อนั้นจะอยู่ในรูปแบบใดก็ตาม ล้วนแล้วแต่เป็นทรัพยากรที่สามารถเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ในการใช้สื่อการสอนนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาลักษณะเฉพาะ และคุณสมบัติของสื่อการสอนแต่ละชนิดเพื่อเลือกสื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ของการสอน และการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ขุนชัย ทูยเวียง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีความสำคัญคือ แหล่งการเรียนรู้จะช่วยเชื่อมโยงเรื่องราวในท้องถิ่นสู่การเรียนรู้สากล พัฒนาคุณลักษณะและความคิดเห็นความเข้าใจในคุณค่า และทัศนคติ ค่านิยม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการเรียนรู้ มีทักษะแสวงหาความรู้ สามารถจัดการความรู้ ซึ่งมีความสำคัญและมีความหมายอย่างมากสำหรับผู้เรียน มีความหลากหลายที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความพร้อมที่จะนำไปศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อัญชลี ศรีเพชร (2552, บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวม 5 ด้าน ได้แก่ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดสถานศึกษาการเรียนรู้อยู่ ด้านสื่อการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ ด้านการนิเทศภายใน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.7 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการนิเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ เพิ่มพูน ศักยภาพในการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง การดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ประภัสสร แปนหว่าง (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.8 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการแนะแนวการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการแนะแนวการศึกษามีความสำคัญกล่าวคือ จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมให้ไปได้ด้วยดีช่วยสร้างเสริมและแก้ไขปัญหาวุฒิกรรมที่เป็นปัญหาของผู้เรียน ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีมีคุณภาพชีวิตที่พึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับของสังคม และช่วยเหลือ ดูแลผู้เรียนให้สมรรถภาพของตนเองมองเห็นคุณค่าความสำคัญของตนเอง มองเห็นชีวิตในอนาคต รู้และปฏิบัติตนอย่างชาญฉลาดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Schaeffer สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

1.9 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นแนวทางการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จินตะหระ ศรีเมือง (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่าย สหวิทยาเขต อนุบาลจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.10 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการแก่ชุมชนมีความสำคัญทั้งต่อสถานศึกษาและต่อชุมชน เพราะนอกจากจะเป็นการเพิ่มระดับคุณภาพชีวิต โดยการให้ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนให้แก่ประชาชนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนในการเป็นผู้ให้ความรู้แก่ชุมชนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ขุนชัย หุยเวียง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.11 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและสถานศึกษาอื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการพัฒนางานวิชาการสถานศึกษาและองค์กรอื่นว่าเป็นงานที่มีความสำคัญ

เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในมุมมองของการบริหารและการปฏิบัติตามภารกิจของครู ถือได้ว่าเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการศึกษาของหน่วยงานนั้น ๆ เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับประวัตรส ปณังหว่าง (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาดูงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.12 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการส่งเสริมการสนับสนุน งานด้านวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาว่า เป็นภาระหน้าที่หนึ่งของโรงเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนโดยตรง ซึ่งโรงเรียนอาจขยายการบริการบางอย่างได้ตามความพร้อมของโรงเรียนหรือร่วมหาแนวทางในการให้บริการแก่ชุมชน สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ ดารัตน์ พิมพ์อุบล (2550, บทคัดย่อ) การศึกษาดูงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัตน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัตน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูวิชาการ โดยรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การนิเทศภายใน และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

2.1 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เป็นหญิงมีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา มีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ เป็นงานหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวางแผนพัฒนา การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายในหน่วยงานในการที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้า อันจะส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครูที่มีเพศและประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี มีความเห็นว่าการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายในหน่วยงานในการที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้า อันจะส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ อัญชลี ศรีเพชร (2552, บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาที่มีสังกัดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัด

สุพรรณบุรี ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา มีการกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ เป็นงานหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวางแผนพัฒนา การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ จินตะหระ ศรีเมือง (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่าย สหวิทยาเขตอนุบาลจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจที่สำคัญผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนสิ่งต่าง ๆ ไว้เป็นอย่างดีถูกต้องเหมาะสมเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามแผนที่กำหนดทั้งนี้การจัดการเรียนการสอน หรืองานวิชาการ จะจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน ควรเปิดกว้างให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ตลอดเวลา ทั้งในและนอกห้องเรียน และที่สำคัญที่สุดเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีที่สังคมต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ จินตะหระ ศรีเมือง (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่าย สหวิทยาเขตอนุบาลจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารหัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ประภัสสร แปนหว่าง (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ตอบ การอบรมสัมมนาในแต่ละปี ขนาดสถานศึกษาที่สังกัด แหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา พบว่าแตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่มีระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
2. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานความร่วมมือในการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่น
3. ด้านการแนะแนวการศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตามประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

2. ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เสริมสิน พรี่ เพรสซิส์เท็ม.
- ประสิทธิ์ อะภัย. (2553). การมีส่วนร่วมของกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณรงค์ศักดิ์ หงส์ดำ. (2551). สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประภัสสร แป้นหว่าง. (2555). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของผู้บริหารและ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ดาร์ตัน พิมพ์อุบล. (2550). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราช. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัญชลี ศรีเพชร. (2552). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของ สถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2*

ฤทัยรัตน์ สุกร¹
สาธิต ทรัพย์รุ่งทอง²
ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนและเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และประชาชน จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบประเมินค่าสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านบริหารวิชาการ (2) ด้านบริหารบุคลากร (3) ด้านบริหารงบประมาณ (4) ด้านการบริหารงานทั่วไป 2) ผลเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3) โดยจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่าง

คำสำคัญ : การบริหารงานโรงเรียน, การมีส่วนร่วม, ชุมชน

* บทความวิจัย

¹ นักศึกษาด้านวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

³ อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

A Study on Community Participation in Educational Expansion School Management:
A Case Study of Maeppern Community School,
Nakhon Sawan Educational Service Area 2

Ruthairat Sukon¹

Satorn Thapruangthong²

Teeppipat Suntawan³

Abstract

The purposes of this study were to study the community participation in school administration and to compare the community participation in school administration in the Mae Poen community schools under the Office of Nakhon Sawan Primary Educational Service Area 2 as classified by gender and educational level. The samples included parents, community leaders and philosophers, totaling 338 people. The study tools used in the study was a 5-level rating scale questionnaire on community participation in school administration under the Office of Nakhon Sawan Primary Educational Service Area 2. The data were analyzed by using the program for an average (means) and standard deviation (S.D.), test (t-test) analysis, ANOVA (One-way ANOVA) and test the pair by Scheffe's method.

The study indicated as follows: 1. Community participation in school administration of Mae Poen community schools under the Office of Nakhon Sawan Primary Educational Area 2 as a whole was at a high level. When considering on each aspect, the research found to be at a high level in all aspects by descending order of the average as follows: academic, personnel, budget and general. 2. The comparison of community participation in school administration in Mae Poen Community School district under the Office of Nakhon Sawan Primary Educational Area 3, by sex and educational level was not significant.

Keywords : management, participation, community

¹ Student in Master of Education degree, Educational Administration Program, Nakhon Sawan Rajabhat University,

² Assistant Professor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Thesis Advisor

³ Instructor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Thesis Co-advisor

บทนำ

โรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษา มีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติ ประสิทธิภาพของการบริหารงานใด ๆ ย่อมเกิดขึ้นได้ยาก ถ้าผู้บริหารและสมาชิกองค์กรนั้นขาดความเข้าใจในหน้าที่และเป้าหมายขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารโรงเรียนที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากชุมชน ผู้บริหารต้องยอมรับแนวคิดในมิติใหม่ของการพัฒนาจากทุกฝ่ายที่ศรัทธา และปรารถนาจะร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 2) ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการทำงานเป็นหมู่คณะให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความผูกพันกับหน่วยงานโดยให้มีความรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของหน่วยงานเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหน่วยงานร่วมกัน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งรัฐบาลได้มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาให้มากที่สุด

ดังจะเห็นได้จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดการขับเคลื่อนนโยบายโดยใช้กลยุทธ์ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังไม่สามารถตอบสนองสภาพปัญหาและรองรับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการได้ดังเช่นกัน กลยุทธ์ข้อที่ 5 กลยุทธ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ภาคเอกชน และท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและการยกระดับการบริหารจัดการให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล บุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกส่วนเริ่มตั้งแต่ครู นักเรียน นักการภารโรง ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามหลักสูตรของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด อันจะส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลักโดยมีขอบข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 5) จากเหตุผลที่กล่าวถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงนำหลักการดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษา โดยกำหนดยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไว้ในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ระดับแผนงานของโรงเรียน สร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารของโรงเรียน แต่ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองไม่มากเท่าที่ควร

หากโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดการศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 มาตรา 39 ประกอบด้วยโครงสร้างการบริหารงาน 4 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งการบริหารงานทั้ง 4 ด้านนี้ สอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน และเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการศึกษา เป็นหลัก ดังนั้น การจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของประเทศชาติ ความอยู่รอดของสังคมไทย และการยืนหยัดอยู่ในสังคมโลก มุ่งการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้ผู้ใกล้ชิดผู้เรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการศึกษาและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มากที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2541, หน้า 81 - 82) การมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศ ถือประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสำคัญ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล ที่สถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รับรู้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจนั้น ได้ถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 87 ได้กำหนดไว้ว่า การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายร่วมตัดสินใจและตรวจสอบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองทุกด้านตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 25)

จากเหตุผลและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว โรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น อำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ที่บริหารจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐและหน่วยงานต้นสังกัด ได้จัดการศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 มาตรา 39 ประกอบด้วยโครงสร้างการบริหารงาน 4 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งการบริหารงานทั้ง 4 ด้านนี้สอดคล้องกับแนวทางการ

กระจายอำนาจโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน และเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการศึกษาเป็นหลัก โรงเรียนกลุ่มแม่เปิน อำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญนี้ จึงจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นในการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองตามสมควร แต่ยังไม่เกิดความร่วมมือพัฒนาการศึกษาเท่าที่ควร เช่น จากการสำรวจการประชุมผู้ปกครองประจำปี 2558 ของโรงเรียนอนุบาลแม่เปิน (บ้านตลุกตาสาม) มีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 850 คน มีผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 55.45 และไม่เข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 44.55

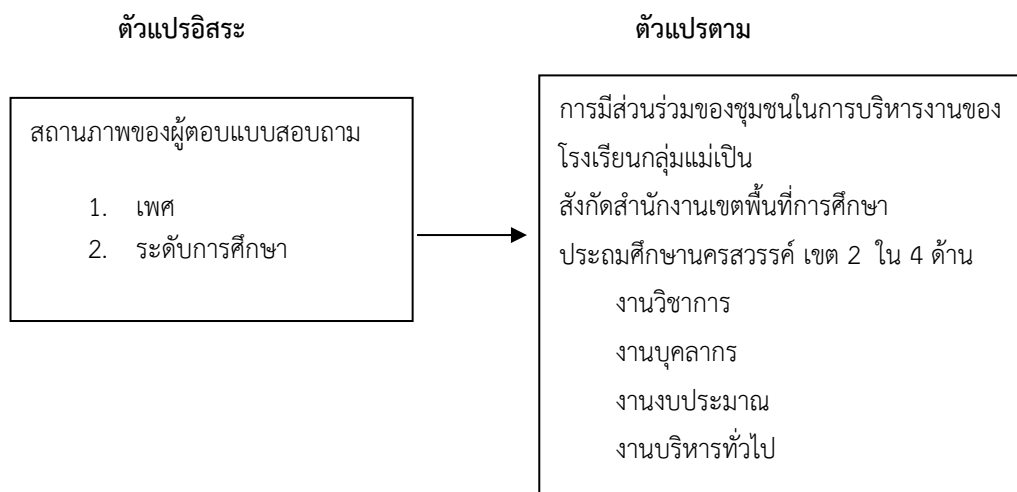
จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการที่จะศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มแม่เปิน อำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนในกลุ่มแม่เปิน อย่างมีคุณภาพและเป็นระบบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เปิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เปิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มแม่เปิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นกรอบความคิดได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ระดับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มแม่เปิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 มีความแตกต่างกันตามเพศ และระดับการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาระบบพรรณนา (Descriptive Research) โดยมุ่งหวังที่จะศึกษาสภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาได้กำหนดรายละเอียดวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ชุมชนของโรงเรียนกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ปกครอง จำนวน 2,653 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 24 คน และปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 41 คน รวมทั้งสิ้น 2,718 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้าน ได้มาจากการเปรียบเทียบตารางเครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) จำนวน 338 คน ที่ความเชื่อมั่น 95% และใช้การเลือกแบบเจาะจง เพื่อหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ครอบคลุมตามสัดส่วนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้การศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปผู้ปกครอง จำนวน 330 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 สภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ใน 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานทั่วไป ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ มีค่าความเที่ยง 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองและชุมชนในแต่ละโรงเรียนเพื่อตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 8 - 19 พฤษภาคม 2560 จำนวน 338 ฉบับ ด้วยตนเอง และทำการเก็บแบบสอบถามคืนโดยวิธีเดียวกัน จำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูลลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียน	ระดับการมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านบริหารวิชาการ	3.94	.28	มาก	1
2. ด้านบริหารงบประมาณ	3.74	.26	มาก	3
3. ด้านบริหารบุคลากร	3.92	.29	มาก	2
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	3.59	.26	มาก	4
รวมเฉลี่ย	3.80	.18	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สูงสุดคือ ด้านบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 3.94$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านบริหารบุคลากร ($\bar{X} = 3.92$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.59$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียน	เพศ	N	Mean	S.D.	T	P
1. ด้านบริหารวิชาการ	ชาย	144	3.94	0.30	-.319	.750
	หญิง	194	3.95	0.27		
2. ด้านบริหารงบประมาณ	ชาย	144	3.74	0.25	.145	.885
	หญิง	194	3.74	0.27		
3. ด้านบริหารบุคลากร	ชาย	144	3.97	0.29	2.445	.015*
	หญิง	194	3.89	0.29		
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	ชาย	144	3.57	0.28	-1.039	.300
	หญิง	194	3.60	0.24		
รวมเฉลี่ย	ชาย	144	3.80	0.19	.536	.592
	หญิง	194	3.79	0.18		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารงานบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านบริหารวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	.228	3	.076	.970	.407
	ภายในกลุ่ม	26.144	334	.078		
	รวม	26.372	337			
2. ด้านบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	.617	3	.206	2.996	.031*
	ภายในกลุ่ม	22.929	334	.069		
	รวม	23.546	337			
3. ด้านบริหารบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	.393	3	.131	1.532	.206
	ภายในกลุ่ม	28.583	334	.086		
	รวม	28.976	337			
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	.395	3	.132	2.008	.113
	ภายในกลุ่ม	21.917	334	.066		
	รวม	22.313	337			
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	.071	3	.024	.725	.538
	ภายในกลุ่ม	10.843	334	.032		
	รวม	10.914	337			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's method) ได้ผลการทดสอบแสดงดัง ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวส.	ปริญญาตรีขึ้นไป
ประถมศึกษา	3.72	-	0.06	0.04	0.03
มัธยมศึกษา	3.78		-	0.10*	0.09
ปวส.	3.68			-	0.01
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.69				-

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในช่วงระดับมัศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างจากระดับ ปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สูงสุดคือ ด้านบริหารวิชาการ ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านบริหารบุคลากร ซึ่งอยู่ในระดับมากและต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีประเด็นที่สำคัญและอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ระดับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ได้ผลดังนี้

1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ ชุมชนในอำเภอแม่เป็น มีสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านบริหารวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนด้านวิชาการสูงสุด คือ ชุมชนรับทราบนโยบาย เนื้อหา หลักสูตร กลุ่มสาระแนวทางการจัดการเรียนการสอนของทางโรงเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากชุมชนในเขตอำเภอแม่เป็น เห็นความสำคัญของงานวิชาการในการบริหารงานโรงเรียน โดยเฉพาะด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพัชร์ เลิศจันจิติร์ (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาผลการศึกษา กลุ่มเครือข่ายแม่ปิงบรรพต อำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ชุมชนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มเครือข่ายแม่ปิงบรรพต ต้องการมีส่วนร่วมในการรับทราบนโยบายเนื้อหาหลักสูตร กลุ่มสาระแนวทางการจัดการเรียนการสอนและมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล ปัญหา และความต้องการของชุมชนเพื่อประกอบการจัดหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพชุมชน

1.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ ชุมชนในอำเภอแม่เป็น มีสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนด้านงบประมาณสูงสุด คือ การช่วยเหลือระดมทุนการศึกษาแก่นักเรียนและพัฒนาโรงเรียน ซึ่งอยู่ใน

ระดับมากที่สุด คือ การช่วยเหลือระดมทุนการศึกษาแก่นักเรียนและพัฒนาโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะชุมชนให้ความสำคัญในด้านการศึกษานักเรียนเป็นสำคัญ อันเนื่องมาจากการปรับโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้โรงเรียนมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามอำนาจกฎหมาย การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะในโรงเรียนขยายโอกาส หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาและการช่วยระดมทุนการศึกษาย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนและนักเรียน ส่วนผู้ปกครองและชุมชนย่อมภาคภูมิใจที่ได้สนับสนุนบุตรหลานในโรงเรียน รวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองและชุมชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำภาพร เก่งเขตรกิจ (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอทัพทัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมสูงสุด

1.3 ด้านบริหารงานบุคลากร ชุมชนในอำเภอแม่เปิน มีสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านบริหารงานบุคลากร พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสูงสุด คือ การประชุมผู้ปกครองนักเรียนและได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของทางโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำภาพร เก่งเขตรกิจ (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอทัพทัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดหาบุคคลหรือแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนมีส่วนร่วมในระดับสูงสุด

1.4 ด้านบริหารงานทั่วไป ชุมชนในอำเภอแม่เปิน มีสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เปินอยู่ในระดับสูงสุด คือ การเข้ามาเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายต่าง ๆ ของทางโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญต่อชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีหลักการเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีส่วนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีส่วนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้ชุมชนได้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจ และความนิยมเกิดขึ้นในชุมชนและเป็นการสร้างพลังความสามัคคี ความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา พิเศษ (2547) พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการจัดเกณฑ์และมาตรฐานการประเมิน และกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินไว้อย่างชัดเจน

2. เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เปิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ได้ผลดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศต่อสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เปิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าด้านบริหารงานบุคลากร แตกต่างกัน ส่วนด้านบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ และบริหารงานทั่วไปไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทน์รี เสียมไหม (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเกาะสีหะ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบริหารงานบุคลากรมีความแตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษาต่อสภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารงบประมาณแตกต่างกัน โดยระดับการศึกษาช่วงชั้นมัธยมศึกษาแตกต่างกับชั้น ปวส. ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ รักชนก บึงมูม (2554) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนชลราษฎรบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี วุฒิมัธยมศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรี วุฒิมัธยมศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนชลราษฎรบำรุง แตกต่างกัน โรงเรียนต้องจัดการศึกษาที่หลากหลายตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียนทำให้ผู้ปกครองทุกคนได้ติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหว ในการจัดการศึกษาของชาติ จึงมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนว่าสามารถจัดการเรียนการสอนได้ ตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับนักเรียนและงานวิชาการอยู่เสมอ โดยมีการเชิญผู้ปกครองนักเรียนและประชาชน เข้าร่วมกิจกรรมด้วยจึงทำให้ครูและผู้ปกครองมีโอกาสได้พบกันอยู่เสมอ การที่โรงเรียนเปิดโอกาส ให้ผู้ปกครองทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม จึงทำให้ผู้ปกครองที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจ ในการบริหารงานของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา เรื่อง สภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มแม่เป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2 ข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านงานวิชาการ ผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องควรมีการบูรณาการองค์ความรู้เดิมของชุมชนที่ไม่จำเป็นต้องสร้างขึ้นใหม่เพื่อสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต โดยให้บทบาทชุมชนในฐานะวิทยากรท้องถิ่นและมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ตรงกันเป็นเบื้องต้นถึงบทบาทและหน้าที่ของชุมชนว่ามีอะไรบ้าง และต้องดำเนินการอย่างไรบ้างตามระบบประกันคุณภาพภายใน

2. ด้านงานงบประมาณ ผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นว่า การแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและจัดหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียน การตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ และแนวปฏิบัติให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนมากที่สุดของชุมชนนั้น ควรมีการดำเนินการทั้งระบบ ตั้งแต่ประมาณการรายรับของโรงเรียนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จนถึงการจัดทำแผนงานโครงการเพื่อใช้งบประมาณ ว่ามีความคุ้มค่าเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่และประมวลเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้โรงเรียนดำเนินการวางแผนหรือปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

3. ด้านงานบริหารบุคคล ผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่กระชับระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาของทางโรงเรียนกับชุมชน และการวางแผนอัตราค่าจ้าง การสรรหาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนขั้นเงินเดือน วินัย นั้น โรงเรียนควรชี้แจงหน้าที่และสิทธิให้ชุมชนรับทราบอย่างชัดเจน เมื่อชุมชนรับทราบหน้าที่และสิทธิแล้ว ชุมชนจะเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

4. ด้านงานบริหารทั่วไป ผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นว่า การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ พันธกิจ เป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและการเห็นชอบรายงานการดำเนินงานประจำปีของทางโรงเรียนนั้น ควรมีการวางแผนเพื่อดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมเป็นเจ้าของ โดยใช้ความเป็นกัลยาณมิตร และควรพึงระวังการดำเนินงานที่มีลักษณะของการจับผิดหรือการตรวจสอบ เพราะจะส่งผลทางลบต่อบรรยากาศของการทำงานอย่างมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการบริหารงานกับคุณภาพของการจัดการศึกษา เพื่อที่จะได้ข้อมูลการค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ควรศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กฤษณา อ่อนนิม. (2549). รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโสตศึกษาอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ขวัญภา จันทรอุบล. (2558). แนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอชนแดน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- แฉะเว่น ศรีสมบัติ. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านปางมะค่า (ภูสิงห์อำเภอชุมแสง). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- จิระศักดิ์ ปรานีนิจ. (2550). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนรู้นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแกวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. มหาสารคาม: โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยา.
- จิรพงษ์ บัวพันธ์. (2559). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลาดยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เจตน์สุดา ทศานนท์. (2549). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ภัทร์สร ทองศรี. (2557). แนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในเขตอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- โรงเรียนบ้านคลองโพธิ์. (2559). แผนปฏิบัติการประจำปี 2559. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์. (2559). แผนปฏิบัติการประจำปี 2559. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- โรงเรียนบ้านท่ามะกรูด. (2559). แผนปฏิบัติการประจำปี 2559. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- โรงเรียนบ้านพนาสวรรค์. (2559). แผนปฏิบัติการประจำปี 2559. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- โรงเรียนสวนป่าแม่กะสี. (2559). แผนปฏิบัติการประจำปี 2559. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- โรงเรียนอนุบาลแม่เปิน (บ้านตลุกตาสาม). (2559). แผนปฏิบัติการประจำปี 2559. โรงเรียนอนุบาลแม่เปิน (บ้านตลุกตาสาม), นครสวรรค์. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สยาม เควิน. (2555). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านศาลเจ้าไก่อต้อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สาธิต ทรัพย์รวงทอง. (2557). วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สินีมาศ เหมือนทรัพย์. (2558). การมีส่วนร่วมในการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลชุมแสง